

turunda

Kadim Doğrular

Yeni Gerçekler

Aylık Kadın
Yaşam ve
Fikir Dergisi

Kasım 2023 Sayı: 237 Fiyat: 125 ₺

RESSAM EMİNE
BAYRAKTAR:

“**HER ŞEY** BİR
HAYALLE BAŞLAR,
İNANÇLA BAŞARIYA
ULAŞIR”

Muradiye ŞİMŞEK:
Bir Bombanın
Karbon Ayak
izi Nedir?

Av. Arb. Umut ÖZKAN:

SAVAŞ SUÇLUSU
İSRAİL

Senem DİNÇ:

Kültür ve **Filistin**
Bağlamında
Bir **Kimlik**
Sorgulaması

“**THE TRUMAN
SHOW**” FİLM
ANALİZİ
Gülay Kurt

YAZAR ALEV ALATLI:

“**FİLİSTİN** İÇİN
NE YAPACAKSINIZ?”

Kadın Çiftçi Kredisi ile ZİRAAT'İN DESTEĞİ BENİMLE

Tarımsal üretimin içinde yer almak isteyen kadınlar Ziraat'e geliyor,
10 yıla kadar vadeli 2 yıla kadar anapara ödemesiz Kadın Çiftçi Kredisi ile üretime katılıyor,
hem kadınlar kazanıyor hem ülke ekonomisi kazanıyor.

0850
220
00 00

Müşteri İletişim
Merkezi

www.ziraatbank.com.tr

Ziraat Bankası

Bir bankadan daha fazlası

[X](#) [f](#) [@](#) [v](#) [in](#) /ziraatbankasi

ÇOCUK ŞARKILARI Beste Yarışması

Ödüllü Yarışma

İÇİNDEKİLER

06 İNFİAL

Hayat ne kadar da tazelenme hevesinde ne kadar tazeyiz. Hayatın yasaları değişti. Bizi de değiştirdi. Hakikat öne geçti ve bilmediğimiz kıyılara erişti. Peçesini kaldırdı; hayrete düşürdü, sevinç içinde bıraktı bizi.

08 KÜLTÜR VE FİLİSTİN BAĞLAMINDA BİR KİMLİK SORGULAMASI

Bu dosya ile sizlere kültür kavramları ile Filistin ve işgalci İsrail üzerinden tanıdığımız bazı kavramların karşılaştırmasını yapmak istedim. Çünkü kültürün ne olduğu ve kişinin ait olduğu kültürü tanımadığı her durumda emperyalizm de, kapitalizm de, katliam da son bulmayacaktır.

12 RÖPORTAJ: ALEV ALATLI

"Dünyayı bilmeyen dünyanın maskarası olur diyerek, kendi tabiri ile bir müze bekçisi gibi dünyayı ve Türkiye'yi tanımak için ömrünü adayan, elindeki tüm verileri topluma, insanlığa sunmaktan çekinmeyen takdire şayan bir isim Alev Alatlı.

18 FİLİSTİN VE BİZ

Dünyayı Bilmeyen Dünyanın Maskarası Olur. Penceresiz odada kapana sıkıştırılmış yetmiş küsur yaşındaki parkinson hastası yiğitin zilletten son kurtuluş umudu masasının üstündeki mumun solgun ışığında parlayan tabancası.

24 GAZZE

Günlerdir bombalanan, mazlum Gazze'yi yazmak istedi kâtip... Mürekkebi bitti kalemin, elektriği kesildi klavyenin, ışığı söndü dokunmatik ekranın.

26 BİR BOMBANIN KARBON AYAKİZİ NEDİR?

Dünya, iki dünya savaşı tecrübesinden sonra insanı merkeze alan değerleri korumak için 1945 yılında çok önemli bir kurumsal yapı oluşturarak Birleşmiş Milletler Örgütü'nü kurdu.

32 KÖRLÜK

Portekizli yazar, şair, oyun yazarı ve gazeteci Jose Saramo'nun 1995 yılında yazdığı Körlük isimli romanından alıntılardım bu sözleri.

36 MEVSİMLERİMİZİ ÇALDILAR

Biz Mevsimleri ilkbahar, yaz, sonbahar, kış diye bildik. Çok eski zamanlarda kaldı mevsimlerin adları, yerleri, zamanları... Dört mevsim panosunun önünde durur o mutlu çocuk resimlerini izlerdik bir zamanlar.

38 KUDÜS YOLUNDA DAİMA ÖNDE OLMAK MİLLİ VE MANEVİ KİMLİKLE YETİŞMEK VE YETİŞTİRMEK

Her Müslümanın üstündeki en kıymetli vazife ve kimliği; bu uğurda yaşamak ve başkalarının yaşamasına omuz olmaktır.

42 KUDÜS SENİN NEYİN OLUR DİYORLAR YA

Sene 620, Recep'in 27.gecesi nübüvvet bahçesinin güllü Hz.Muhammed (sav)'in miraç yolu Kudüs. Sene 636, Hz. Ömer'in fethettiği, üzerinde en sevgilinin işaretleri olan mekân Kudüs.

46 DÜNYANIN ACI YÜKÜ

"Savaş suçu" diye bir tabir duydunuz mu? Sanki savaşın kendisi yeterince suç değilmiş gibi... Bu, şu demek aslında; savaşta bile olsanız bazı şeyleri yapamazsınız. Etkisi nesiller boyu sürecek kitlesel imha silahlarını kullanamazsınız.

24

54

46

50

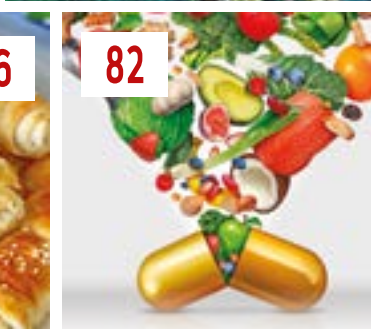
60

66

86

82

50

SAVAŞ SUÇLUSU İSRAİL

Dünyanın gözü önünde haftalardır devam eden bir katliama hep birlikte tanıklık ediyoruz. İsrail, uluslararası hukuk normlarının tamamına yakınına çiğneyerek savaş suçu işlemeye devam etmekte.

54

ŞİDDET KÜLTÜRÜNE ÇARE

Kadına şiddet, son günlerde konuşulan konuların içinde birinci sırada yer almaya başladı. Şiddet konusundaki cezalar belirlenirken, aynı günde birden fazla kadının dayak yediğini veya öldürüldüğünü duyuyoruz.

56

THE TRUMAN SHOW

"Sorgulanmamış bir hayat, yaşanmamış demektir" Socrates. 1998 yılında çekilmiş olan "Truman Show", ABD yapımı bir komedi/dram filmidir.

60

RÖPORTAJ: RESSAM EMİNE BAYRAKTAR

"Her şey bir hayalle başlar, inançla başarıya ulaşır." ilkesiyle yola çıkarak, kişisel ve karma pek çok sergi ve fuar için eserlerimi hazırlayarak sanatseverlerle buluşma fırsatı buldum.

66

ADRIYATİK'İN İNCİSİ: KARADAĞ

Karadağ; Balkanların Adriyatik kıyısında, Avrupa'nın güney ucunda yer alan bir ülke. Adriyatik Denizi ve Hırvatistan(güneybatı), Bosna-Hersek (kuzeybatı),Sırbistan (kuzeydoğu), Kosova (doğu) ve Arnavutluk (güneydoğu) ile sınırlanmıştır.

72

SOSYAL MEDYA NEYİMİZ OLUR?

Teknolojik gelişmeler hayatımızı birçok açıdan etkilemekte. Bugünkü yaşam şartlarımızı sadece on yıl öncesi ile karşılaştığımızda aradaki büyük farkı görmek mümkün.

76

HAYATIMIN NEŞESİ

Zor günlerden geçiyoruz. Gazze hepimizin yüreğini dağlarken, para ve gücü elinde bulunduranlar, savaş çığlıklarını atmaya başlamışken, gelecektek endişe duyan tarafımız son ses ruhumuzu sarıyorken, bir şeyler yaşama tutunma gücümüzü artırıyor, devam ediyoruz.

78

78

BALKANLARDA BİR OSMANLI İNCİSİ: BELGRADCIK

BelgradciK şehri günümüzde Vidin'e bağlı bir yer olup, Bulgaristan'ın kuzeybatısındadır ve Sırbistan sınırındadır. BelgradciK topraklarının yer aldığı Vidin bölgesi "Tuna Havzası Bulgaristan'ı" olarak adlandırılan üç bölgeden birisidir.

82

HANGİ VİTAMİN VE MİNERALİN NEYE FAYDASI VAR?

Vitamin ihtiyacı kişinin yaşına, cinsiyetine, hastalığına, bünyesine veya özel durumuna göre değişebilir.

86

BUZLUK BÖREĞİ

Bu ay sizler için hem çay yanına lezzetli ve geleneksel bir kurabiye hem de buzluklarımızda saklayarak pratik bir kullanım imkânı olan börek tarifleri hazırladım. Afiyet, güç ve kuvvet olsun.

zahideceylan@turuncudergi.com

Sevgili Turuncu Okurları

Tek başına kimin doğru insan, kimin bozuk bir yapay zekâ ürünü olduğunu; kimin başı dik ve onurlu kimin onursuz bir varlık olduğunu; hangi sesin hakikatten yana hangi sessizliğin korkaklıktan yana olduğunu ve daha nicesini tüm insanlığa ders olarak işleyen bir soykırıma şahit oluyoruz: Gazze!

Dünya'da insanlık uğruna bir ayaklanma mevcut. Bu bize moral veriyor. Diyoruz ki "Şükürler olsun, insan var!". En başta biz varız. Tüm varlığımız ile elimizden gelenlerin ne denli sınırlı olduğuna bakmaksızın mücadele ediyoruz. Zalimin zalimliği bu denli kameralar karşısında aleni bir şekilde belgeli iken hâlâ birilerine soykırımı duyurmaya çalışıyoruz.

İnsanın zulüm karşısında verdiği mücadele ve mücadele etme şekli de bize gösteriyor ki; bireyin kendini besleme/ geliştirme şekli mücadelesini de etkiliyor. Bireyin kültürüyle, toplumuyla, bilgiyi edinme yöntemiyle şekillenen bir kişilik var. Bu kişilik toplumun sesi olup olmamayı da belirliyor, zalime karşı duruş şeklini de etkiliyor. Kişinin/toplumun tarihle, eğitimle olan ilişkisi bireye de topluma da olayları yorumlama becerisi yahut beceriksizliği katıyor. Buna "Filistinliler toprak satmış" diyerek ses yükselten hadsizlerle şahit olduk.

Bu sayımızda Kültürü ve Filistin'i beraber ele almak istedik. Çünkü kültür dünyayı okuma potansiyelimizi belirleyen bir havza sunuyor bizlere. Kendini ve toplumunu tanımayan, birileri tarafından çizilmiş sınırlara tabi olarak o sınırların ötesini de tanıyamaz. Bütün bunları tanıyamayanlar ise zulüm ile karşı karşıya geldiklerinde ya safсата üretirler ya da pasif kalırlar.

Filistin'in tek başına başlattığı uyanışın tüm Dünya için güzelliklere vesile olmasını diliyorum.

Zahide Ceylan

Halkbank

ÜRETEK KADINLAR YARIŞMASI

Üreten Türkiye'nin güçlü kadınları, girişimcilik alanındaki başarılarını Halkbank Üreten Kadınlar Yarışması ile taçlandırıyor.

Bu yıl üçüncüsü düzenlenecek olan yarışmada kazanan kadın girişimcilerimizi, beş ayrı kategoride ödüller bekliyor.

Ödül kazanan tüm girişimcilerimizden, Bankacılık Hizmet Paketi kapsamında 2024 yılı boyunca Bankamız internet ve mobil şubelerinden yapacakları havale/EFT işlemlerinden ücret alınmayacaktır.

- Yarışmaya Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde faaliyet gösteren 18 yaşını doldurmuş şirket sahibi ya da ortağı Türk vatandaşı girişimci kadınlar, kadınların sahip olduğu küçük ve orta ölçekli işletmeler ve 81 ilden kadın kooperatifleri başvurabilir.
- Kadın girişimcilerin hisseleri toplamının en az %50 olması beklenir.
- Ticaret Bakanlığı'na veya Tarım ve Orman Bakanlığı'na bağlı başkanı ve/veya yönetim kurulu üyelerinin çoğunluğu kadın olan kooperatiflerimiz yarışmaya başvurabilirler.

Yarışma başvurusu ve detaylı bilgi için halkbank.com.tr'yi ziyaret edebilirsiniz.

ÖDÜLLER

YILIN ÜRETEK KADIN GİRİŞİMCİSİ KATEGORİSİ	600.000 TL
TEKNOLOJİ TABANLI KADIN GİRİŞİMCİ KATEGORİSİ	500.000 TL
KADIN KOOPERATİFİ KATEGORİSİ	500.000 TL
SIFIR ATIK KATEGORİSİ	500.000 TL
YÜKSELEN YILDIZ KATEGORİSİ	400.000 TL

BAŞVURU TARİHLERİ:
17 EKİM-15 ARALIK 2023

ÖDÜL TÖRENİ:
8 MART 2024

Halkbank

iNFIAL

**HALİME
TEZCAN TOSUN**

Hayat ne kadar da tazelenme hevesinde ne kadar tazeyiz. Hayatın yasaları değişti. Bizi de değiştirdi. Hakikat öne geçti ve bilmediğimiz kıyılara erİştirdi. Peçesini kaldırdı; hayrete düşürdü, sevinç içinde bıraktı bizi.

Artık yaşanmayan sözlerin bittiği yerdedir hayat. Şimdi dönüştüm vakti. Önümüzde pence-reler değil artık kapılar açılacak. Göklerin ışığı içimize dolacak ve kalbimiz hoşnutluğun tadına bakacak.

Yol ancak cesaretle yürünebilir. Karmaşa, kafa karışıklığı bizi yolumuzdan eyler. Değişecek dedik, yalanla hakikatin mücadelesi bitecek. Doğru olan, hak olan, sadrımıza -ne kadar zor gelse de- şifa verecek. Yüzleşmek zor olmayacak. Kedilerle aynı yolda yürüyeceğiz görünenin ardına bakarak. Bugüne kadar insanlık diye bildiğimiz bütün yıkıntıların arasından, hakikatin ayırıcı ışığıyla gülümseyeceğiz. O an bizim için yalandan sarayların yıkılışı olacak. İçimizdeki özlemi ortaya koyacağız ve ona doğru koşacağız. Özlem, hasret ve hakikat artık yeni vatanımız olacak.

Öğrendik titremenin ve uyanışın ne olduğunu, hüznü, tasası, gamı olanı olmayan tene üç dişli yabaları saplıyoruz. Anlamdan yoksun, dik kafalı tamahkârlar hepimiz dışarı... Özlemin kuracağı bu yeni ülkede size yer yok. Ancak şehrin çöplerinde kendinize yeni beslenme noktaları seçebilirsiniz. Sahte mabutlara taparak,

doymak bilmeyen benlikleriniz, doğrunun içine yalan, yalanın içine doğru katarak bir kısır döngüde dönüp duruyorsunuz. Gizli bir kazanma arzusunun yanı sıra sınıflandırdıklarınız, bölüştükleriniz, yönlendiğiniz kible ile gülünç bir hayattasınız. İşte kaçıp giden sallantılı bir dünya. Cehennem çingiraklarının müstakbel âşıkları, Dünya düşkünlüğü artık tümünden yasak. Temiz ve çalışkanların sırtından geçinmeniz buraya kadar. Belki akli başında birçok insan bunu düşünmüş, birçok kutsal kitabın özüne inmiş, kitleleri hareketlendirmiştir.

Sonunda kendi debdebeleğinde yine kurtulan kurtulmuş ve heba olan olmuştur. Bakın zaman yine değişti. Artık uyum sağlama zamanı sizde. Bizler sizin bizi aşağılamalarınıza çokça katlandık, şimdi sizleri kendi içinizdeki canavarla baş başa bırakıyoruz. Korkunç kaderinize oturup kederlenin. Kibar lağım burjuvaları, ekmeğin gizemini düşüncenin cesaretini anlamayan, Tanrı adına güller dağıtan; ışık ve tabelalar altında reklam figüranları. Yollarınız artık sapa ve geçitleriniz geçilmez.

Hakikatin peşinde olanlar müjdelere size. Ahlak ortaya çıkacak, iyilik ve merhamet de... Bütün olanaklarıyla zorlu bir savaşı bildiriyorum. Her sosyal dengeyi ortadan kaldırma, tevhid çatısı altında peygamber yolundan gidenler, şairler, filozoflar ve bilgeler... Yollarınıza çiçekler döşensin ki sizler kalbinizde büyüüp aradığınız neşeyi insanlığa tekrar geri verin. Çünkü bu yeni zamanın Süleymanları sizlersiniz... Şu geçip giden zamana da bir bak hele. Hepimiz kaderin karşısında, rüzgârların savurduğu yapraklar gibiydik. Fırtına dindi ve biz onunla şenlenir, onunla sakin-

leşir olduk. Hepimiz isyanın ıssız köşelerinde sessizliği dinler, kendi benliğimize başkaldırırdık. Şimdi ise uzayın derinlerinde akan güzel bir terennüme dönüştük.

Buyurganlara teslim olma vakti geçti. Fabrikalarınızdan çıkan seri üretim, yalancı güneşin bel soğukluğuna, yaratılışın hakikatini hatırlayan tüm insanların karşı olduğunu duyuyoruz. Boyunlarımızı sultanların önünde eğme zamanı da bitti. Kıyamımız sadece doğruya... Güzele tabi olma, aşka itaat etme vakti şimdi. Geçmiş zamanların eşkiyaları, kalplerini öldürüp dünyalarını ihya ederlerdi, şimdi zamanın murad sahipleri ise heveslerini ve şehvetlerini köreltip kalplerini ihya etmedeler.

Ey zalim tamahkârlar! Sizin çağınız kıvrak çakalların yolları geçtiği gibi geçip gitti. Bugün bizler ıssız köşelerimizden çıkıp, gökyüzündeki melekeleri uyandırdık. Bizler uyandık, sizler ise artık kölelik bağları ayaklarınıza sarılı, kendinizi dünyaperestlik ile kandırmaya devam edin. Sizler bugün dün olduğunuz gibisiniz. Rezil iblislerin pençesinde... Bizler sevgiyle gelen bu devrimi yiğitçe karşıladık. Tıpkı dün olduğu gibi.

İşte Fecir doğdu ey kalbim. Kalk ve yola koyul... Gece geçip gitti. Gecenin zalimliği karanlık vehimleriyle beraber yok oldu. Sabaha şarkılarla katılma vakti şimdi. Sabırla erişilen sabaha... Dün öyleydik bugün böyle olduk.

Ve Rabbim'e not; Kendimizi, Peygamberin yaralandığı kutsal topraklar gibi hissediyoruz.

Notun notu: "Bizlere merhamet etmeyene sen de merhamet etme."

Notun notunun notu: "Hepimizin içinde bir Musa var, senin konuşmanı bekleyen".

Kültür ve Filistin Bağlamında Bir Kimlik Sorgulaması

SENEM DİNÇ

Bu sayımızda Kültür Ve Filistin başlıklarını konu edindik. Bu dosya ile de sizlere kültür kavramları ile Filistin ve işgalci israil üzerinden tanıdığımız bazı kavramların karşılaştırmasını yapmak istedim. Çünkü kültürün ne olduğu ve kişinin ait olduğu kültürü tanımadığı her durumda emperyalizm de, kapitalizm de, katliam da son bulmayacaktır. Tüm bunlar sessiz sedasız direnişsiz hüküm sürmeye devam edecektir. Kişinin kimliğini ve ülkesinin kimliğini tanıması

değerlerine bakması ile mümkündür. Şayet sahip olunan değerler üretilmiş, pazarlanmış, küresel bir zemine oturtulmuş ise bu noktada birey aidiyetini sorgulamaya mecburdur. Elbette becerbiliyorsa. Zira kültürel emperyalizm ve epistemik şiddet ile kuşatılmış ve bunu sindirmiş bir birey/ toplum kendine ait olan asılların farkında olmayacağı için değil direnmek sorgulamayı dâhi başaramaz. Tüm bunlara rağmen kişi uyanık olmayı tercih ederse kendisine dayatılmış bütün sahte gerçekliklerin zincirini kırarak hakikate kavuşabilir. Dilerim ki bu karşılaştırmalar bazı sahte duvarların kırılmasına, aslında o kadar da kuvvetli olmayan zincirlerin koparılmasına kuvvet olsun, vesile olsun.

SIYONİZM NEDİR:

Siyon, Ahd-i Atik'te Kral Dâvûd tarafından fethedilip krallığın merkezi yapılan Kudüs şehri için kullanılmış bir isimdir (II. Samuel, 5/7). Bu kelime Siyon Dağı'na atıf yapmaktadır. Kelime zamanla israilin kendisine ait olduğunu iddia ettiği bütün bölgeyi kapsamıştır. Hibbat Syion hareketleri ile 1890'larda ortaya çıkan Theodor Herzl "Der Judanstaat" adlı bir kitap yazarak siyonizmin kurucusu olmuştur. Bu kitapta Filistin topraklarında bir yurt inşa etme idealini yazmıştır ve nitekim bu ideolojiyi harekete de geçirmiştir.

KÜLTÜR NEDİR?

Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın Kültür tanımı
 "Kültür, bir toplumu diğer toplumlardan farklı kılan, geçmişten beri değişerek devam eden, kendine özgü, sanatı, inançları, örf ve adetleri, anlayış ve davranışları ile onun kimliğini oluşturan yaşayış ve düşünüş tarzıdır. Topluma bir kimlik kazandıran, dayanışma ve birlik duygusu verdiği toplumda düzeni de sağlayan maddi ve manevi değerlerin bütünüdür." şeklindedir.
 Kültür geçmişten beslenerek bugünü inşa etme gayretini besler. Geçmişe bakarken de bugünün dinamiklerini yok saymaz. Ancak geçmişin reddi bugünün kültürünün inşasını etkisiz kılar ve özgünlükten koparır.

Kendi kültürel değerlerinin farkında olmayan, ortak kültür bilincine yabancı olan, geçmişine ve geçmişteki toprak sınırları da dâhil – ufkuna bakmadan bugün için bir kültür oluşturduğunu düşünenler ancak bir zan içerisindedirler. Gerçek şu ki kendi toplumsal değerlerinden uzaklaşmaya da mahkûmdurlar. Kültürel değerlerine ortak bir bilinç ile sahip çıkamayan bir toplum ise;

- Zulme karşı ortak bir ses çıkaramaz, zalime karşı dik duramaz,
- Tarihinin farkında olamaz ve geleceğe dair bir ufuk da çizemez,
- Bugünün siyasi ferasetini göremez ve oluşturamaz,
- Kendini ya bir taklit ideolojisine hapseder yahut birilerinin kumanda ettiği topluluk olmaktan kurtulamaz.

Siyonizm sadece bir Yahudi ideolojisi değil aynı zamanda "beyaz üstünlüğü"nü en güçlü şov sahasıdır. "Beyazlar" dün siyahilere ve Yahudilere yaptıkları zulmü bugün Siyonizm üzerinden devam ettirmekte ve beyaz adamın kan seviciliğini hâlâ ilan etmektedir.

Bunu yaparken de "ideal ilim ve bilim seviyesi"ni dünyaya ilan etmiş, kendi üstünlüğüne halkları inandırmış ardından da döktüğü her kanda kendine ve siyonizme haklılık çıkarmıştır. İş sadece haklılık çıkarmakla da kalmamış, yıllarca oluşturduğu "üstünlük"ünü bilimsel kaynaklarla, akademiada oluşturduğu sistematik ile kendince belgeleyerek pek çok sistemi kendisine mahkûm ve mecbur kılmıştır. Bunu da ancak Siyonist Kültür olarak tanımlayabiliriz.

APARTHEID NE DEMEKTİR?

1948 yılında Ulusal Parti'nin Güney Afrika'da başa gelmesi ile birlikte ortaya çıkan, Avrupalıların Afrikalılara uyguladıkları ayrılıkçılık, yani ırkçılık olarak tanımlanmaktadır. Ancak bu kavram bir ırkın diğer ırka üstün geldiği iddiası ile pek çok yaptırım uygulamasını, sosyal yaşamı da içine alan girift ve kuşatılmış bir zulmü ifade etmektedir. Günümüzden konuşacak olursak israil örneğine bakabiliriz. Filistin'e uzun yıllardır uygulanan yaptırımların, katliamların, işgallerin tanımı tam olarak budur.

KÜLTÜR EMPERYALİZMİ (EPISTEMİK ŞİDDET) NEDİR?

Kültür emperyalizmi, bir ülkenin diğer ülkeye medya araçları, imha araçları ve kendi oluşturduğu bilgi kaynakları ile sömürge uygulaması, uyguladığı sömürge ile o ülkeyi kendisine benzetme çabasıdır. Epistemik Şiddet farklı bir kavram gibi dursa da kültür emperyalizmi ile oldukça ilişkilidir. Episteme bilgi anlamına gelmekte olup Epistemik şiddet; bilgi alanında kendini üstün gören bir topluluğun öteki olarak gördüğüne kendi bağlamında doğru olduğunu iddia ettiği ve kanıtladığını ileri sürdüğü bilgiyi, bilginin sistematığını kabul ettirip, öteki olarak gördüğünün iddia ettiklerini reddetmesi anlamına gelmektedir.

Kültürel ve epistemik anlamda zorbalığa uğramış ve bu zorbalığı benimsemiş kişiler/topluluklar kendi kimliklerinden ve kendi toplumlarının gerçeklerinden uzaklaşmış kişiler/topluluklardır. Ait oldukları toplumun dinamiklerini ve ihtiyaçlarını yok sayarak öğrendikleri dayatılmışlıkları gerçek-ihtiyaç ve haklı varsayarak, dayatma eylemini devam ettirirler.

İslâm coğrafyasının nakli yok sayan ve bilimi ve bilgiyi beş duyu organına indirgeyen bir epistemolojiyi haklı saymaları, sistemi elemeden olduğu gibi kendi topraklarında ve toplumlarında işleme sokmaları kültürel emperyalizmin bir kanıtıdır. Kültürel emperyalizmin ve epistemik şiddetin yaptırımcıları kimler ise uygulama sahasında olan ülkeler/toplumlar da bu yaptırımcıların sınırları ile sınırlandırılırlar. Yaptırım sahibi ülkelerin/toplumların

haklı gördüklerini haklı görmeye, haksız gördüklerini ise haksız görmeye mecbur kalırlar. Çünkü akademik alt yapıları da dâhil olmak üzere bütün sistemleri (ekonomik, kültürel, sanayi ...) bu ülkelerin öngördükleri "Doğrular" ile şekillenmiştir. İşte bu noktada özgün epistemoloji ve/veya özgün kültür ortaya koymak zorlaşacaktır. Siyonizmin bugün bu denli desteklenmesi ve güçlü olması da bu bağlamda değerlendirilmeye muhtaçtır.

KÜLTÜREL ŞOK NEDİR?

Bir toplumun/bireyin başka bir toplumun kültürüne geçişte yaşadığı şoktur. Toplumlar da/ Ülkelerde savaş, emperyalizm, işgal vb. faktörlerle kültürel değişim yaşanırken; bireyler ve toplumlar mevcut geçişi hemen kabul edemezler. Dolayısı ile bu bir şoka sebep olur. Kültürel şok adaptasyonu zorlaştıran, bireyi/toplumu donuklaştıran, aksiyon almasını engelleyen bir hâl yaratabilir. Kültürel değişimin nedenlerine göre bu şok olumlu anlamda kullanılacağı gibi kültürel kabulün zorluğuna da sebep olabilir.

NEKBE GÜNÜ NEDİR?

Nekbe büyük felaket anlamına gelmekte olup, 14 Mayıs 1948 yılında işgalci israilin 1 milyona yakın Filistinliyi yurtlarından ettiği ve binlerce kişinin öldürülerek kendilerince "devlet" ilan ettikleri güne Nekbe Günü denmiştir. Yani Büyük Felaket demektir. O günden bu zamana kadar işgalci israil istikrarlı ve sistematik bir şekilde Filistinlilerin topraklarına gayri resmi el oymuş, dilediğince öldürmüş, bombalarla köyleri şehirleri talan etmiş, tarihin en acımasız çocuk katili "Unvanını" alarak katliamlarına devam etmiştir, etmektedir. İşgalci güçler Nekbe'de Filistinlilere ait 774 köy ve kasabayı işgal ederken, 531'ini tamamen yıkmıştır. Filistinlilere yönelik 70 ayrı katliam gerçekleştirmiş ve yaklaşık 15 bin kişiyi öldürmüştür.

Ülkelerde gerçekleşen zorunlu kültürel değişimlerin şok etkisi kısa veya uzun vadeli olarak devam etmektedir. Dünya üzerinde bunun örneklerini görebilmek mümkün. İlginç olan ise bazı toplumların şok dahi yaşamadan (küçük topluluklar oluşturabilecek bireylerde elbette mümkündür) işgal ve emperyalist etkenlerle oluşan kültür değişimlerine uzun yıllar boyunca direndiğini görebiliyoruz. Bunu topraklarımızda da yaşadık. Bugün Filistin halkına bakarak da kültürel şokun yaşanmadığını

görebiliriz. Filistin Halkı 70 küsur yıldır işgal altında olsa da işgali asla kabul etmeyerek, yeni doğan çocuklarını dâhi işgalci siyonizme karşı bilinçlendirerek büyütmekte ve 1948 yılında işgalle resmen tanışanların torunlarının bugün direnmeye devam ettiğini görmekteyiz. Bu topraklarda işe yaramadığı gibi 100 yıl önce sınırlarımız dâhilinde olan Filistin'de de sömürgecinin, işgalin hiçbir hali işe yaramamış halk kültürel şok yaşamadığı gibi yozlaşmaya da (azınlıkları dışarıda bırakarak) maruz kalmamıştır.

İSRAİLLENME NEDİR?

Kendine ait olmayan bir şeyi alıp, utanmadan ve çekinmeden kendisine ait olduğunu söyleyip mağdur ve kurban rolü oynamak demektir. @trhaber_com kaynağının bize kazandırdığı bu kavram ile diğerinin özüne, malına, toprağına çökenleri israillenme olarak tanımlamaya başlayacağız gibi duruyor.

KÜLTÜRLENME NEDİR?

İnsanın kendi toplumuna ait kültürle beslenmesidir. Geleneğine, kültürel bileşenlerine, geçmişine sahip çıkarak gerekli tüm donanıma açık olması ve kazandığı bu birikim ile geleceğe katkı sunmasıdır.

İnsanın kendi kültürüne sahip çıkması ait olduğu toplumu da güçlendirmektedir. Geçmişine sahip çıkarak bugününü konuşması geleceğe dair büyük ufukların çizilmesine zemin hazırlar. Ait olduğu toplumun kültürünü kabul etmeyen yahut tanımayan bir insan kültürel sömürgeye karşı savunmasızdır. Bu savunmasızlık hali kişinin kendi toprak bütünlüğüne karşı da direniş gösterememesin, hatta pasif kalmaktan öte bu işgali normal ve hak görmesini salık vere-

bilir. O sebeple bir insanın ait olduğu toplumun kültürünü tanıması kendi kimliğinin inşa edilmesini sağlar. Kimliğini bilen bir kişi ise yaşadığı topluma sağlayacağı katkıların ve nelerden uzak durması gerektiğinin bilincinde olur. Bilinç sahibi bu kişi toplumun da aidiyet sorunlarını fark ederek, bu sorunların giderilmesine katkı sağlar. Kimliksiz, kültürsüz bir kişi/toplum işgal edilmeye, sahip olduklarının elinden zorla alınmasına yani israillenmeye mecbur kalır.

YAZAR ALEV ALATLI:

FİLİSTİN İÇİN NE YAPACAKSINIZ?

| RÖPORTAJ: ZEHRA GÜVELİ |

"Dünyayı bilmeyen dünyanın maskarası olur diyerek, kendi tabiri ile bir müze bekçisi gibi dünyayı ve Türkiye'yi tanımak için ömrünü adayan, elindeki tüm verileri topluma, insanlığa sunmaktan çekinmeyen takdire şayan bir isim Alev Alatlı.

Sayın Alev Alatlı sahip olduğu birikimi topluma aktarmaktan, sesli konuşmaktan geri durmayan, geçmişten bugüne Türkiye'ye pek çok alanda katkı sunarak kendini kanıtlamış bir üstat. Ülkemizde ve yurtdışında pek çok ödüle layık görülen Alev Alatlı, 1985 ve 1986 yıllarında Edward Said'in "Haberlerin Ağında İslam" (Covering Islam) ve "Filistin'in Sorunu" (The Question of Palestine) başlıkları ile çalışma yapmış ve bu çalışmalarının sonucunda 1986'da Tunus'ta sürgünde olan Yaser Arafat tarafından "Özgürlük Madalyası" ile onurlandırılmıştır. 2014 yılında edebiyat alanında Cumhurbaşkanlığı Kültür ve Sanat Büyük Ödülünün de sahibi olmuştur. 2017 yılından beri Kapadokya üniversitesi mütevelli heyet başkanı olarak görev yapmaktadır.

BİZİM KODLARIMIZDAN
BİRİSİ DE
YÖNETİCİLERİMİZİN
KUSURSUZ AHLÂK SAHİBİ
OLMALARIDIR, DEĞİL Mİ?
“BALIK BAŞTAN KOKAR”
DERKEN ASLINDA
DİLE GETİRDİĞİMİZ
HÜKÜM, “YÖNETİCİLER
YOLSUZLUK YAPARLARSA
SIRADAN İNSANLAR
HAYDİ HAYDİ YAPAR”
ŞEKLİNDEDİR. GÖRÜN Kİ,
BU HÜKÜM KONFÜÇYÜS'E
(ÖLÜM, M.Ö.479)
TARİHLENİR.

“Kültür” bir toplum için neyi ifade eder?

Uluslararası akademik camia “kültür”ü toplumları oluşturan halkların doğru bildiklerinin, davranışlarının, maddesel üretimlerinin oluşturduğu bileşik bütün olarak tanımlar. Kuşaktan kuşağa nakil yoluyla aktarılır, öğretilir, paylaşılır, bütünleşirler. Dinamikler, zamana uyum sağlar gelişirler. Uzun soluklu kültürlerin asırlar öncesinden seslenen sembolleri vardır; tuğ gibi, sarık gibi. Bir de kurum kültürü dediğimiz oluşum vardır. Bir okulun, üniversitenin, sivil toplum örgütünün, mezhebin, tarikatın, siyasi partilerin, hatta meclislerinin kültüründen söz edilir. Kuleli Askeri Lisesi, İstanbul Üniversitesi, TUSİAD, Aydınlar Ocağı, Türkiye İşçi Partisi, kıraathaneler, tarikatlar, dernekler, külliyeler vb. kurum ve kuruluşlar, kendilerine özgü ritüelleri, değerleri, örgütlenme biçimleri ve yönetim usulleri olan örgütlenmeler olarak milli bütünün

parçaları, bileşenleri, işlevini görürler.

Türkiye üzerinde konuşacak olursak, bizim kültür kodlarımız neler, belirleyicimiz ne?

“Kültür kodları” ifadenizden, öne çıkan kültür bileşenlerimizi aradığınızı anlıyorum. Yanılıyor da olabilirim elbette ve fakat Türkçe yok oluyor diye kıvrandığımı bilirsiniz. Bugün burada sizin kod dediğinize benim bileşen diyorum olmam, milletimizin bekası bağlamında hayati bir verinin bile adını koyamıyor olmamıza işaret eder ki, günün sonunda Türkçe çöplüğüne sizinki veya benimki fuzuli (superfluous) bir kelime daha ekliyoruz demektir. Yapmamak lazım. Antropoloji, malum bizimki dâhil dünya halklarının adetlerini, ananelerini, efsanelerini, mitolojilerini inceleyen bilim dalıdır; kültürel kodların yıllar içinde hiç birinin tamamıyla değişmediğini, insanoğlunun dünya görüşünün sıçramadığını söyleyenler antropologlar. Görülen o ki, kadim kodlar halkların

belleklerine kazınıyor, hemen hiçbir zaman tamamen unutulmuyor, tarihi gelişmeler doğrultusunda biraz mevzi kaybediyor, şekil değiştiriyorlar. Bir örnek vereyim: bizim kodlarımızdan birisi de yöneticilerimizin kusursuz ahlâk sahibi olmalarıdır, değil mi? "Balık baştan kokar" derken aslında dile getirdiğimiz hüküm, "yöneticiler yolsuzluk yaparlarsa sıradan insanlar haydi haydi yapar" şeklindedir. Görün ki, bu hüküm Konfüçyüs'e (ölüm, M.Ö.479) tarihlenir. Lâfı nereye getirmeye çalıştığımı anlıyorsunuz. Kültür kodlarımızın layıkıyla saptanabilmesi özenli ve uzun araştırmalar gerektirir; yaşadığımız yıllara şöyle bir bakıp, milletimizin kültürel kodları olsa olsa bunlardır diye ahkâm kesersek, koca bir toplumu gelmişiyile geçmişiyile zan altında bırakırız. Bırakmak da kalmaz, birbirlerine düşman eder, dünyada yerini bulmasını da zorlaştırırız. Bana

sorarsanız günümüzdeki kutuplaşma kaygılarının nedeni kurum kültürlerini göz ardı etmemizden kaynaklanmaktadır. Hayır, kutuplaşıyor değiliz, yaşadığımız bence çok geç kalmış bir rönesanstır. Olsun derim, geç olsun, güç olmasın.

Yaygın olarak kullanılan "Popüler kültür" ve "kültürel etkinlikler" diye iki söylem var. Sizce bu söylemler neye karşılık geliyor?

Ne "popüler," ne de "kültür" sözcükleri Türkçe, yavrum. "Etkinlik" gibi, bunlar da anadilimizin nüfusuna kaydetmeye çalıştığımız kelimeler. Popüler kültür belirli bir dönemde rağbet gören inançlar; giyim, kuşam, moda gibi davranış tarzları, mimari, güzel sanatlar, müzik vb. üretim biçimleri. Bu çerçevede Türkçeye pop müzik der gibi, yaygın rağbet gören kültür olarak çevrilsen yer. Garip bir kavramdır, rağbette olmayan kültür

TÜRKÇE YOK OLUYOR DİYE KIVRANDIĞIMI BİLİRSİNİZ. BUGÜN BURADA SİZİN KOD DEDIĞİNİZE BENİM BİLEŞEN DİYOR OLMAM, MİLLETİMİZİN BEKASI BAĞLAMINDA HAYATİ BİR VERİNİN BİLE ADINI KOYAMIYOR OLMAMIZA İŞARET EDER Kİ, GÜNÜN SONUNDA TÜRKÇE ÇÖPLÜĞÜNE SİZİNKİ VEYA BENİMKİ FUZULİ (SUPERFLUOUS) BİR KELİME DAHA EKLIYORUZ DEMEKTİR. YAPMAMAK LAZIM.

YERİ GELMİŞKEN,
KONUŞMANIN BAŞINDAN
İTİBAREN HAYATA MÜDAHALE
ŞANSINI YAKALAMANIZI
ENGELLEYEN BİR ŞEYLERDEN
YAKINDIĞINIZI HİSSEDİYORUM.
YANILIYORSUNUZ.
ÖNÜNÜZDE DEVASA
BİR EKTRAN, MALÛMAT
KÖPÜRTE İNTERNETE
BAĞLIYKEN, YEDİĞİNİZ
ÖNÜNÜZDE YEMEDİĞİNİZ
ARKANIZDAYKEN, ŞİMDİ SİZ
SÖYLEYİN BANA,
“FİLİSTİN İÇİN NE
YAPACAKSINIZ?”

ne ola ki diye sordurur. Lakin halkın bütününün rağbet etmediği, etmesi beklenmeyen kültürler de vardır. Az önce sözünü ettiğim kurum kültürleri ayrıksıdır, popüler kültürün bereketinden de nasibini almaz. Bu nedenle kültür bakanlıkları kurulur. Klasik dediğimiz oluşumlar himaye edilir, yaşatılmaya çalışılır. Doğru anlıyorsam, sizin “kültürel etkinlik” dediğiniz genelde rağbet gören kültürlerin dışında kalan meselâ bale kurum kültürlerine verilen devlet desteğidir. Verilmese ne olur diye iyi düşünmek lazım.

“Ülkemizde kültürel yozlaşma var” diye yükselen bazı sesler oluyor. Yargılayıcı bir üslup ve kuşatıcı da değil, en azından öyle bir his veriyor. Bu söylenenlerin haklılık payı var mı?

“Kültürel yozlaşma”nın iyi çalışılmış bir vakıa olmadığı kanaatindeyim,

çünkü kültür kuşaktan kuşağa genler değil, nakil yoluyla aktarılan bir dinamiktir, zamana uyum sağlar ve değişir. Özellikle de kurum kültürleri dediğimiz alt kırılımlar güncel yaşama, ekonomiye, muassır medeniyete kısa sürede uyum sağlamak durumunda olduklarından hızla değişirler. Müzik aynı müzik değildir, mimari aynı mimari değildir, öğretim aynı öğretim değildir. İletişim teknolojisinin gelişmesiyle değişim daha da hızlanır. Yüz yıllar, on yıllara iner. Seksenler, doksanlar vb. dendiğini bilirsiniz, bu zaman dilimleri popüler kültürdeki değişimlere işaret ederler. Seksenlerde sehparların üstüne serilen eliş danteller günümüzde artık serilmiyorsa, bu gözlem illâ da yozlaşma anlamına gelmez, değişiklik hatta belki de gelişim anlamına gelir. Aynı durum sanat, edebiyat hatta mutfak eşyası gibi bir takım teknoloji ürünleri için de geçerlidir. Bence yozlaşma sözcüğünden insanı insan yapan merhamet, sevgi, saygı gibi değerlerin yitirilmesini anlamalıyız. Dede Efendinin yerini mesela Sezen Aksu'nun almış olması ille de kültürel yozlaşma anlamına gelmez. Örnekler çoğaltılabilir.

Bireyin gelmesi gereken bir entelektüel seviye var mı? Her insan için mümkün mü?

Ben entelektüel seviye demezdim de dünyayı doğru okumaya elveren birikim derdim. Bu gezende yaşayabilmek için gerekli bilgi ve algı. Meğerki ağır engelli olsun, çevresini doğru okumaya niyetlenen herkes “entelektüel” olabilir. Önemli olan bencil olmamak, bilgi, algı, yaratıcılık gibi hasletleri türdaşların istifadesine sunmak, toptan gelişmenin gerçekleşmesine zemin hazırlamaktır. Aksi takdirde, örneğin Niagara şelalesinin debisini bilmek malumatfuruşluktan öte bir uğraş olmayacaktır.

Kişinin entelektüel birikimi toplumun kültürünü nasıl etkiliyor?

Bakın, entelektüeller iyi müze bekçileridirler. Geçmiş yılların sözlü, yazılı, maddi veya manevi kültür eserlerine sahip çıkar, yeni kuşaklara sevdirmeye çalışırlar ki korunsunlar.

Şöyle düşünün, klasik Türk musikini kollayan olmasa, bir Dede Efendinin sadece bedeni değil, eserleri de toprak olur. Olsa ne olur, görkemli bir geçmiş unuttur, sıradan bir muz cumhuriyetine dönüşürüz. İncili Kaftan öyküsünü okumadınızsa Türk'ün başat hasletlerini ıskalyorsunuz demektir. Türk halk edebiyatında bir uzun hava türü olan bozlak, nedir hiçbir fikriniz yoksa Ankara, Kırıkkale, Kırşehir, Yozgat, Çorum gibi Orta Anadolu yerleşimlerini tanıyorsunuz demektir.

Filistin bizim için neden önemli?

Alacağınız cevap bellidir: Filistinliler, Allah kulları biz de Müslüman olduğumuz için! Filistinli değil Eskimo olsalardı eğer Müslümansak tutumumuz aynı olurdu. Bu kadar mı içini boşalttık İslamiyet'in de bebe ölümelerini umursamaz olduk! Günün sonunda ilk Siyonistler bir yurt aramak için yollara dökülmüş insanlardı, bu katliama onlar bile dayanamazlardı. Avro-Amerikan medeniyetinin onları

ne hale getirdiğini görmüyor olabilir misiniz? Soykırımı "Arap meselesi" olarak sırtlarını dönenler varsa tanışlarımızın arasında, derhal uzaklaşın derim. Rabbül âlemin sizlerden uzaklaşmadan önce uzaklaşın.

Bu meseleye bakışınızla kültürel birikiminiz arasında bağ var mı?

Kültürel birikim gibi laflardan hoşlanmıyorum, yavrum. Bütün bildiğim, gencecik yaşımdan beri Filistin'in başına gelenlerle ilgilenmiş ve ilgileniyor olmam. Becerilerimi yardımlarına sunmam, fi sebîlillâh kitaplar, makaleler çevirmem, bol bol ağlamam ve dua etmem! Yeri gelmişken, konuşmanın başından itibaren hayata müdahale şansını yakalamanızı engelleyen bir şeylerden yakındığınızı hissediyorum. Yanılıyorsunuz. Önünüzde devasa bir ekran, malûmat köpürten internete bağlıyken, yediğiniz önünüzde yemediğiniz arkanızdayken, şimdi siz söyleyin bana,

"Filistin için ne yapacaksınız?"

"KÜLTÜREL YOZLAŞMA" NIN İYİ ÇALIŞILMIŞ BİR VAKIA OLMADIĞI KANAATİNDEYİM, ÇÜNKÜ KÜLTÜR KUŞAKTAN KUŞAĞA GENLER DEĞİL, NAKİL YOLUYLA AKTARILAN BİR DİNAMİKTİR, ZAMANA UYUM SAĞLAR VE DEĞİŞİR. ÖZELLİKLE DE KURUM KÜLTÜRLERİ DEDIĞİMİZ ALT KIRILIMLAR GÜNCEL YAŞAMA, EKONOMİYE, MUASSIR MEDENİYETE KISA SÜREDE UYUM SAĞLAMAK DURUMUNDA OLDUKLARINDAN HIZLA DEĞİŞİRLER.

BİLİNEN DÜNYA VE FİLİSTİN

ALEV ALATLI

Dünyayı Bilmeyen Dünyanın Maskarası Olur

Penceresiz odada kapana sıkıştırılmış yetmiş küsur yaşındaki parkinson hastası yiğitin zilletten son kurtuluş umudu masasının üstündeki mumun solgun ışığında parlayan tabancası. Dışarda tenasül uzuvlarını ateşli silâh bellemiş, mukaddeslere saldırmaktan özel bir haz duydukları belli Amerikan yetiştirilmesi delikanlı rambolar. Benzeri sahneyi Afganistan'a atılan bombaların üzerindeki "seksi" karalamalardan da tanıyoruz, Taksim'de pantolonlarını indiren ilkel İngilizlerden

de, Ramallah, televizyonunda porno filmler yayınlayan alçaklardan da. Acıya eklenen hakaret, Aaah ama, "Abartma kardeş! Şaka, şaka!"

Temkinli entelektüeller, İsrail'in teknolojik başarılarıyla gözleri kamaşan neoliberalist gerçekçiler, hayata bir kez gelindiğinin bilincinde olan pragmatikler, "Ne yani Filistinlileri tutmak zorunda mıyız?" diyen "bağımsız" kafalar. Sonra art arda sıralanan gerekçeler: Araplar bizi zamanında sırtımızdan bıçakladılar, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni tanımadılar, Mossad olmasaydı

Apo'yu yakalayamazdık, IMF paramızı keser, vs. vs.

Dinliyorum, dinliyorum ama zihnimden atamadığım bir tasvir var: "fiili livata."

Yaser Arafat nezdinde Filistinlilere yapılanın ve herkesin gözü önünde yapılanın bende uyandırdığı etki, iğrenç bir hırtın, iğrenç bir tecavüzüne uğrayan mağduru seyrediyor olmak. Vardığım sonuç; öldürülmek hiçbir şey değil, hatta öldürmek de hiçbir şey değil ama bu tecavüz hiçbir açıklaması, hiçbir hafifletici nedeni olamayacak bir sapıklık. Erkeklik deseniz erkeklik değil, cinsellik deseniz, haşa! Bu, kadın ya da erkek, insan olanı hadım edecek türden bir aşağılık bir suiistimal. İnsanlığın iğdiş edildiğini düşünmekten kendimi alamıyorum. Adalet duygumu bu denli rencide eden başka bir savaş var mı, diye düşündüğümde, Hiroşima'ya atılan atom bombası da dahil olmak üzere, bundan iğrencini bulamıyorum, hayır. Bu saptamayı yaptıktan sonra, sıra nedenlerini irdelemeye geliyor. Bu defa da belleğimden yükselen bir dörtlü:

"Zulümü alkışlayamam, zalimi asla sevemem;

Gelenin keyfi için geçmişse kalkıp sövemem.

Biri ecdadıma saldırdı mı, hatta boğarım!..

-Boğamazsın ki!

-Hiç olmazsa yanımdan kovarım."

Devamını da ben getiriyorum: "Nerden ecdadın oluyor, elin Arabı?" derler, bu defa da önce Türk, sonra Müslüman olan dostlarım. "Mazlumluktan, dilsizlikten tanışıyoruz" desem, bu defa da "Osmanlı emperyalistti, biz nereden mazlum oluyoruz. Zaten Ermenileri de kestik" diyenlerin sesleri kulağımda. Ne zaman unuttuk, bir şeye sırf "haksızlık" olduğu için karşı çıkmayı?

Günümüz İsraililerinin tarih sahnesine göçebe Bedeviler olarak çıktıklarını hatırlıyorum. Kayalara, sığırlara, koyunlara, mağaraların ve tepelerin ruhlarına, havanın cinlerine tapan göçebeler olduklarını. Boğa kültürünü, Hazreti Musa'nın Altın Buzağı'nın önünde çırılçıplak dans eden Yahudilerden üç bin tanesini ibreti âlem için katlettirdiğini(1) hatırlıyorum.

yapılan kazılarda toprak çanaklarda rastlandığını hatırlıyorum. Bronz Çağı Kenan ilâhlarından birisinin, şimşek ve gök gürültüsü ilâhının adıydı Yahova.

Şimşek ve gök gürültüsü ilâhının Yahudilerin "ulusal tanrı"sına evrilmesini hatırlıyorum. Ama âlîmîmutlak bir tanrı hiç olmadı. O kadar olmadı ki, Mısırlıların ilk-doğan çocuklarını öldürmeye karar verdiğinde, yanlışlıkla Yahudi çocuklarını da öldürmesin diye Yahudilerden kendi evlerini kurban kanıyla işaretlemelerini istemişti ki ayırd edebilsin.(2) Hatadan da münezzehe bir tanrı da değildi. "Adem'i yaratmış olmaktan" pişman olabildiği gibi, zaman zaman da "tamahkâr, huysuz, kaniçici, kaprisli ve asık yüzlü"(3) olabiliyordu: "Kime mültefit davranmak istersem, ona mültefit davranırım; kime acımasız olmak istersem, ona acımaz olurum." (4) "...yayılmacı ve emperyalistik bir tanrı"ydı.(5) Yahudilerin "karşı karşıya geleceği... tüm halkları yok edeceğine" (6) söz veriyor; Kenanlıları ve Hititlileri topraklarından "yavaş yavaş" (7) atacağını, Yahudilerin fethettiği tüm toprakları sahipleneceğini söylüyordu.(8)

"Pasifist saçmalığa inanmaz; Vadedilmiş Topraklar'ın bile ancak kılıç zoruyla kazanılabileceğini ve tutulabileceğini bilirdi; kendisi bir savaş tanrısıydı, çünkü öyle olmak zorundaydı... Kibirli bir askerdi; övülmeye doymaz, gücünü Mısırlıları boğarak göstermekten hoşlanırdı... Halkını başarılı kılmak için çağının değerlerine uygun ama günümüzde tiksindirici vahşet uygular ya da vahşete azmettirir; ulusların tümünü naif bir hazla kılıçtan geçirir..."(9)

"Kendi adıma yemin ederim ki, kutsadığım zaman seni kutsayacağım; döllendirdiğim zaman senin tohumlarını yeryüzündeki yıldızlar, kıyılardaki kum taneleri kadar çoğaltacağım ve senin tohumun tüm düşmanlarının kapısını tutacak ve dünyanın bütün ulusları senin tohumunla kutsanacak; çünkü, sen benim sesimi dinledin."(10)

"Bu korkunç ilâha tapınma sonucu Yahudilik asırlarca bir korku dini olmuştur, sevgi değil... insanlığa teselli değil, terör getirir."(11) Belki, daha da önemlisi "Yahudiler, mezardan sonraki hayata pek az gönderme yaparlar; imanları kişisel ölümsüzlükten hiç bahsetmez; ceza

ve ödül bu dünyadadır."

Bizim anladığımız anlamda cehennem yoktur, "Şeol" ya da "karanlıklar toprağı" herkesi içine alan bir kuyudur.

Şimdi, temkinli entelektüellerimiz ve hümanistlerimiz herkesin dininin kendine olduğunu haklı olarak söyleyeceklerdir. Buna katılmamam da mümkün değildir. Dikkat çekmeye çalıştığım, bir, Müslümanların neyle karşı karşıya olduklarını bilmiyor olmaları (çünkü fiili Musevilik Kur'andaki Hazreti Musa'dan ibaret değildir) iki, kul hakkı tanımayan bir fenomenin dayanılmaz başarısıdır.

Başarı, "Bizim ulusal tanrımız dört bin yıl önce bize Kenan'ı vaat etmişti, o yüzden de Kenan bizim olmalıdır" türünden, akli başında herkesin dudaklarına tebessüm oturtacak bir iddiayı "medenî," "bilimsel" vs. vs. olduğu söylenen dünya halklarına tezgâhlama başarısıdır.

Kimin başarısı? Bir Avrupalı sömürgeci güç olan Siyonizmin başarısı. Avrupalı sömürgeci bir güç olarak, Siyonizm, Filistin toprağını, Filistin'in yaşayan gerçeğini tümüyle inkâr ederek, "daha çağdaş, daha zengin, daha akıllı" diyerek alaladığı

bir amaç (PETROL!) uğruna, "istediği gibi tasarruf etme" hakkının orada yaşayanların haklarından "daha üstün bir hak" olduğunu tartışmasız kabul ettirmiştir. Yani, Filistin, (a) bir Avrupalı güç tarafından, (b) Avrupa'da olmayan bir toprak parçası hakkında, (c) o toprak parçasında yaşayan yerli çoğunluğun varlığı ve istekleri tamamen kulak arkası edilerek, (d) yabancı bir grubun, bu toprak parçasını Yahudiler için ulusal bir vatan yapmasını mümkün kılacak bir "vaad"idir. Hoş geldin, Yahova!..

İlk siyonist dalgaların Filistin kıyılarına çarptıkları yıllar, 1880'ler. "Dünya Devleti"nin temellerinin atıldığı tarih 1877, "Yuvarlak Masa" gizli cemiyeti. John D. Rockefeller, John P. Morgan, Andrew Carnegie, Mayer A. Rothschild, Cecil Rhodes beşlisi. John D. Rockefeller, petrol imparatoru, ünlü Standard Oil Tröst'ün sahibi, 1890'lı yıllarda Birleşik Devletler petrol endüstrisinin yüzde yetmiş beşi kendisine ait. Ayrıca demir madenleri, ormanları, imalat sanayinde ve ulaşım sektöründe büyük iştirakleri var. Yaklaşık 150 yıllık bir "Rockefeller Hanedanı"ndan bahsediliyor, servetlerinin 1-2 trilyon dolar olduğu

hesap ediliyor. John P. Morgan, uluslararası banker ve gezegenimizin ilk milyar dolarlık (1901 yılı itibarıyla) endüstrisinin, U.S. Steel'in sahibi, "Amerika'yı Amerika yapan adam" diye bilinen kişi. Andrew Carnegie, 1890'da İngiltere toplamından daha fazla çelik üreten Carnegie Çelik'in sahibi, ayrıca kömür ve demir madenleri, ticaret gemileri ve demiryolları var. Mayer Rothschild, ünlü Rothschild Hanedanı'nın kurucusu banker – Rockefeller'den daha zengin, 2000'li yılların başındaki servetlerinin 3 trilyon dolar olduğundan bahsediliyor. Ve Cecil Rhodes, ünlü Elmas İmparatoru. Güney Afrika elmas tarlalarını işleten, Güney Afrika'yı İngiltere adına fetheden adam. Rhodesia adını onun soyadından alıyor. Ayrıca apartheid/ırk ayrımının mucidi. Bu beş adamın akıl hocaları, Oxford Üniversitesi profesörlerinden John Ruskin. 1877'de "Yuvarlak Masa" adındaki gizli cemiyeti kuruyorlar. Amaçları: İngilizce konuşan dünyayı bir oligarşik federasyon halinde birleştirmek. Büyük Britanya İmparatorluğu'nu siyasi, ekonomik ve kültürel olarak yeniden yapılandırmak suretiyle, oligarşik dünya federasyonuna

İlk siyonist dalgaların Filistin kıyılarına çarptıkları yıllar, 1880'ler. "Dünya Devleti"nin temellerinin atıldığı tarih 1877, **"Yuvarlak Masa" gizli cemiyeti. John D. Rockefeller, John P. Morgan, Andrew Carnegie, Mayer A. Rothschild, Cecil Rhodes beşlisi.**

giden yolu açmak. 1875'de Süveyş Kanalına ortak olabilmesi için İngiliz Hükümetine birkaç saat içinde dört milyon sterlin bulanlar, böylece vazgeçilmez de oldular, lord, baron vs., asalet ünvanları alanlar Rothschildler. İngiltere'de, Avusturya'da parlamentoya giren ilk "Yahudiler" olma onurunu paylaştılar. Ama asla Yahudi halkından yana olmadılar.

İyi tanıdığımız iki isim, Henry Kissenger ve George Soros. Kissenger, ABD Hanedanı Rockefellerler'in adamıdır. Soros, Avrupa Hanedanı Rothschildler'in. Kissenger, Almanya'dan 1938'de ayrıldı, Amerika'ya geçti. General Bolling'in yanında istihbarat subayı olarak çalıştı. Ünlü 'Paperclip' Projesinde görev aldı. "Paperclip," Nazi bilim adamlarını

Amerika hesabına çalışmaya ikna etme projesi. İkna ettiği adamlardan birisi, kimyasal silâhların mucidi Erik Traub. George Soros, Macar Yahudisi, Naziler hesabına çalışıyordu. İş Macaristan'daki zengin Yahudileri saptamak, mallarına el koyulmasını sağlamaktı.

İnsaf nedir hiç bilmediler. Kendi ırklarını bile kayırmadılar. Rothsc-

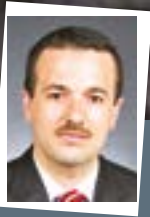
hild'lerin kontrol ettiği IGF Grubu, Hoechst, Bayer, Agfa, Casella, Kalle ilaç şirketlerini ihtiva ediyordu. Gestapo, IGF'nin özel korumalarından oluşturuldu; IGF, gaz odalarında kullanılan Zyklon B gazının imalatçısı. Rockefeller'in Standard Oil şirketi, IGF'nin ortağı. Auschwitz yakınlarında kurdukları fabrikalarında toplama kampındaki esirleri çalıştırıyorlardı. Finansman, J.P.Morgan ve Paul Warburg'dan geldi. Warburg, Rothschildler'in uzantısı. Kardeşi Max Warburg, Alman Merkez Bankasının, Reichsbank'ın guvernörü. Büyük Britanya Lordlar Kamarası'nın saygıdeğer üyesi Baron Rothschild'in kadim dostu. Daha 1917'de Filistin'e İngiliz çıkarlarını koruyacak bir halk yerleştirmek hususunda İngiliz hükümeti ile anlaşmışlardı. Siyonistleri desteklemiş olmalarının nedeni budur. Bir yandan Siyonistleri, öte yandan da anti-semitist grupları. Yahudi soykırımının İsrail'e yerleşimi hızlandıracağını hesap etmişlerdi. Halklarını bitmez, bir savaşa mahkûm ettiler. Kurtarılmış bölgesi olmayan ve asla olmayacak olan bir yaşam. O gün, bugün Filistinli kadınlar altı oğlan doğururlar, ikisi ırgatlık için, ikisi İsrail'e karşı savaşta ölmek için, iki de yedek.

Ve nihayet, geçen akşam Kanal 7'de, İsrail Büyük Elçiliği Müsteşarı, İstanbul doğumlu Moshe Kamhi'yi seyrettim. "Filistinli kardeşleri"nden, "kendilerine güvenmelerini, aşağılık duygusuna kapılmamalarını" istiyordu. Moshe Kamhi'nin Kasap Şaron savunması, Türk Yahudilerini "dinleri farklı Türkler" olarak görmeye şartlanmış birisi için nasıl bir şaşkınlıktır, bu bir yana; acıya eklenen hakaret, sapık morg bekçilerini hatırlatacak kadar korkunçtu.

- 1) Çıkış, 32:25-28
- 2) Çıkış, 12:7,13
- 3) History of Civilisation, Cilt 1, Will Durant, 310
- 4) Çıkış, 33:19
- 5) History of Civilisation, Cilt 1,, Will Durant, 310
- 6) Çıkış, 23:27-30
- 7) (aynı)
- 8) Levililer, 25:23
- 9) History of Civilisation, Cilt 1,, Will Durant, 311
- 10) Tekvin, 22:16-18
- 11) History of Civilisation, Cilt 1,, Will Durant, 313

Metin <https://www.alevalatli.com.tr/filistin-ve-biz/> sayfasından alınmıştır.

İnsaf nedir
hiç bilmediler.
Kendi ırklarını
bile kayırmadılar.
**Rothschild'lerin
kontrol ettiği IGF
Grubu, Hoechst,
Bayer, Agfa,
Casella, Kalle ilaç
şirketlerini ihtiva
ediyordu.**

HÜSEYİN
KARACA

GAZZE...

Günlerdir bombalanan, mazlum Gazze'yi yazmak istedi kâtip... Mürekkebi bitti kalem, elektriği kesildi klavyenin, ışığı söndü dokunmatik ekranın.

Bir çaresizliğin bir zulmün hikâyesini yazmanın, zalimin iştahını artırıp artırmayacağından endişe etti.

Genel anlamda Filistin'in, özellikle de Gazze'nin topyekûn İslam dünyası adına kendini feda eden bir kurban İsmail olduğunu bile bile, Gazze hakkında tek kelime yazamadı.

Gazze'de cephede şehit olan erkek ve kadınların zahirde musibet gibi görünen, ama ahiret hesabına kendileri açısından bir kolaylık olan hallerini düşündü kâtip.

Filistinli annelerin metanetine hayran kaldı.

Şehadet mertebesine koşan erkek mücahitlerin imanına gıpta etti.

Gazze şehitlerinin Hakk'a karşı gösterecek şehadet belgeleri sadakat sertifikaları vardı. Şehit olma ülküsü ve tutkusuyla başları dik, alınları ak, izzetli yürüyüşleri vardı.

Daha vakit namazlarına cemaatle namaza camiye gitmeye üşenen; Pazartesi Perşembe nafile oruçları unutan; sabah namazını kaçırdığı için üzülmeyen; İslam uğruna çaba sarf etmeyen, fakir fukaraya malının zekatını sadakasını vermediği için rahatsız olmayan; müslüman kardeşine dua etmekten aciz, lüks ve israfın hapisanesinde yaşayıp da zühd edebiyatı yapan kendisinin neyi vardı?

Kendi bencil, amelsiz, heyecansız, kısır yaşam tarzını kınadı kâtip.

Gazze'de bombardıman altında kalan kız çocuklarının şehid olma fotoğrafını "O zaman" diri diri gömülen kız çocuğunun, hangi gınahtan ötürü öldürüldüğü sorulduğu zaman" (Tekvir/8-9) ayetiyle paylaşan; cahiliye Arap toplumunu kınayan; ama öte yandan abartılı yüksek düğün ve evlilik masrafları sebebiyle evlilik müessesesini bir külfet maliyet ve stres mekanizmasına dönüştüren, kızları psikolojik mezara, delikanlıları iffetsizlik toprağına gömen dindar anne babalara öfkeleni.

Kuyumcudaya başlayıp beyaz eşya ve mobilya ödemeleriyle devam edip na-

faka ile sonlanan bir gasp ve hırsızlığın soyadı haline gelen evlilik kurumunun asalet ve izzetinin kaybolmasına kahroldu. Kapitalist ideolojinin tapınakları haline gelen düğün salonlarında haddinden fazla gösteriş ve ifşâ ile edeb haya sınırlarının aşılmasını; oyun eğlence ile kadının mahremiyetinin ayaklar altına alınmasını hiçbir şey yapamadan eli kolu bağlı seyrettiği için kendinden utandı.

Komşusuna, akrabasına zulmetmekten keyif alan, ama uzak diyarlardaki mazlum din kardeşlerini hamasetle dindarlık söyleminin sakızı haline getiren günümüz sözde dindar toplumların hali pür melâline acıdı.

Gaflet ve cehaletin konforu içinde yaşadığı yıllara hayıflandı.

Gazze'ye düşen bombaların finansörlerine, ürünlerini almayarak markette verdiği tepkiyi ilmi alana da taşımanın sözünü verdi. Gereksiz gündemlerde ilim irfandan uzak geçirdiği saatlere tövbe etti.

Hz. Ebubekir zamanında fethedilen Gazze'ye vefalı olmanın bir yolunun da, tarihte yaşamış iz bırakmış Gazzeli âlim ve ariflerin yolundan gitmek olduğu kanaatine vardı.

Gazze'de doğan, mezhep imamından öte, arı gibi çalışkan, büyük bir ilmi dirayete sahip dâhi İslam alimi İmam Şafi geldi aklına.

Hz. Peygamber tarafından Gazze ile birlikte "iki gelinden biri" olarak anılan, günümüzde Aşkelon adıyla İsrail işgali altında olan, Gazze'ye yirmi km uzaklıkta bulunan Askalân şehri canlandı gözünde.. Efendimizin (s.a.v) hadislerini toplayan en muteber hadis kitabı olan Buhari'deki hadisleri kapsamlı şekilde açıklayan İbn Hacer el-Askalânî'nin (ö. 852/1449) aslen Askalan'lı olduğunu hatırladı.

İbn Hacer'in kaleme aldığı Buhari şerhi Fethu'l-Bârî'yi tozlu raflardan indirdi kâtip. Yüzyıllardır hadis meclislerinin başucu olan bu kıymetli eseri anlayacak kadar Arapça'sı olmadığına yandı.

Yarından ertesi yok Kuran-ı Kerim'i ve Hz. Peygamber'in (s.a.v) hadislerini anlayacak kadar Arapça'yı öğrenmek için paçaları sıvadı..

Kuru gürlütü ile değil, ilimle yarınları inşa intifadasını başlattı kâtip..

Bir Bombanın Karbon Ayak izi Nedir?

MURADIYE
ŞİMŞEK

Dünya, iki dünya savaşı tecrübesinden sonra insanı merkeze alan değerleri korumak için 1945 yılında çok önemli bir kurumsal yapı oluşturarak Birleşmiş Milletler Örgütü'nü kurdu. Örgütün amacı dünya barışını, güvenliğini korumak ve uluslararası ekonomik, toplumsal ve kültürel bir

iş birliği oluşturmak idi. Aynı yıl örgüt altında kurulan UNESCO, eğitim, bilim ve kültür alanında üye ülkelerin katkılarıyla uluslararası sözleşmeler hazırlayarak alınan kararların taraf ülkeler tarafından uygulanmasını temin ve dünya çapında yayılmasını teşvik etmekte idi. Hazırlanan ilk sözleşmelerden olan 1954 Lahey Sözleşmesi, çatışma halinde kül-

türel mirasın korunması hakkında idi. Çünkü, savaşlar sırasında hedef alınan kültürel mirasın toplumların kimlik ve aidiyet duygularının yok edilmesiyle yakın ilişkisi fark edilmiş ve önemsenmişti.

Kültürel miras konusundaki farkındalık ilerleyen yıllarda kültürel ve doğal mirasın da aynı hassasiyetle ele alınmasını gerektirdi ve 1972

İnsanı önceleyerek korumayı esas alan 1954'te başlayan kabuller, 2023 yılında **BM üyesi ülkeler tarafından ne kadar saygı görüyor ve önceleniyor? Kim ne kadar dürüst?**

yılında dünya doğal ve kültürel mirasının korunması sözleşmesi imzalandı. Bu sözleşmeye göre dünya mirası sayılacak kültürel ve doğal alanlar tespit edilerek önce gerekli hazırlık çalışmalarının yapılması ve belgelenmesi için aday listelere sonra miras listesine kaydedilerek koruma altına alındı ve tüm dünyanın ziyaretine açıldı. Bugün en çok doğal ve kültürel dünya mirasına sahip ülke 59 miras alanı ile İtalya'dır. Çin, Fransa ve İspanya, 50 ve üzeri miras alanına sahip ülkeler olarak İtalya'yı takip etmektedir. Medeniyetlerin buluşma noktası, insanlığın sıfır noktası ve dünya tarihi boyunca birçok medeniyete köprü olan ülkemizin henüz tescilli 21 miras alanı ve fakat oldukça kabark bir aday miras listesi bulunmaktadır.

Birleşmiş Milletler çatısı altında UNESCO tarafından yürütülen çalışmalarda kültürel mirasın korunması konusu giderek detaylanmış, somut

miras yanında söz, ifade, tavır, eylem ve ritüellerle kuşaktan kuşağa aktarılan somut olmayan mirasın da korunmanın olmazsa olmazı olduğu fark edilmiştir. 2003 yılında imzalanan sözleşme ile bu konunun esasları belirlenmiş ve somut olmayan kültürel mirasın korunması sözleşmesi imzalanmıştır. Böylece bütünlük koruma kavramı gündeme gelmiş, somut mirasın yalnız madde olarak değil, içinde gizli hikayeleriyle ve yaşanmışlıklarıyla beraber tanınması ve algılanmasının önemi ortaya konmuştur.

Kültürel miras koruma konusu, ulaştığı farkındalık düzeyi neticesinde giderek kültür endüstrisi kavramının oluşumuna doğru evrilmiştir. Bu yolla farklı kültürlerde oluşan her türlü birikimin çeşitli ifade araçlarıyla yayılması, tanıtılması ve kültürler arasında paylaşılması anlayışı benimsenmiştir. 2005 yılında UNESCO tarafından kabul edilen ve

2018 yılından bu yana Türkiye'nin de taraf olduğu Kültürel İfadelerin Çeşitliliğinin Korunması ve Geliştirilmesi Sözleşmesi, kültürel mirasa verilen önemin ne kadar detaylandırıldığını göstermesi bakımından çok kıymetlidir. Sözleşme'nin rehber ilkeleri, "Kültürel çeşitlilik ancak ifade, bilgi ve iletişim özgürlüğü gibi insan hakları ve temel özgürlükler ve bireylerin kültürel ifadeleri seçebilme imkânı garanti altına alınırsa korunabilir ve geliştirilebilir." ifadesiyle başlamaktadır. İnsanı ve insanın temel hak ve özgürlüklerinin önemini vurgulayan bu ilke, aslında kültürel mirasın merkezinde olması gereken, asıl korunması gereken varlığın insan olduğuna temas ediyor. Ancak küreselleşmenin, farklı kültürler arasında tanışma-tanınma avantajı sağlaması boyutu ile kültür endüstrisi adı altında yeni bir küresel pazar alanı açarak miras ve koruma alanının sermayeye araç edilmesi boyutu arasında, korunması gereken çok hassas bir denge olduğu hususu dikkatlerden kaçmamalıdır.

Küresel savaşlarla başlayan ve ekseninde insan ve koruma olan tüm bu çalışmaların, emek, zaman

ve harcanan finansmanın boşa gidip gitmemesi, insanlığa faydalı olması içinde bulunduğumuz zaman dilimi itibarıyla eksenin kim tarafından ne kadar korunduğuna bağlı görünüyor. İnsanı önceleyerek korumayı esas alan 1954'te başlayan kabul-ler, 2023 yılında BM üyesi ülkeler tarafından ne kadar saygı görüyor ve önceleniyor? Kim ne kadar dürüst? Ülkeler kendileri için öncelikleri koruma anlayışını başka ülkelerin mirası söz konusu olduğunda aynı saygıyla sürdürebiliyorlar mı? Bu soruya evet demek çok zor. 1954 Lahey Sözleşmesi'ni imzalayan Rusya'nın son iki yıldır Ukrayna'daki kültürel miras alanlarını da hedef alan saldırılarında bu tutumu üzümlerle gözlemledik. Bugün Lahey Sözleşmesi'ne taraf olan İsrail'in, kutsal kitabında öldürmeyeceksin emri yazılı olan İsrail'in Gazze'ye düzenlediği insanlık tarihinin en travmatik sonuçlar doğuran en büyük insanlık suçlarını işlediği saldırılarında daha korkunç bir tutum gözlemliyoruz. İki binden fazlası çocuk olmak üzere altı bine yakın sivil insanın doğrudan hedef alınarak ölümüne neden olan ve halen devam eden saldırılarında

İnsanı değil sermayeyi amaç edinmeye başladığı dejenerasyon ortamında Gazze şeridinde dünya miras alanları **geçici koruma listesinde üç tane miras alanı var, aman dikkat demek ne kadar trajikomik ve anlamsız.**

Dünyayı insanlar kirliliyor. Önce ruhlar kirlendi, sonra dünyayı giderek yaşanmaz hale getirdi. **Şimdi çevre kirliliği etkisinin etkilerini azaltmak için bireysel çabaların ne kadar önemli olduğundan bahsediyoruz.**

mirastan bahsetmeye dilimiz dahi varmıyor. Dünyanın koruma eksenini insandan endüstriye kaydırıldığı, insanı değil sermayeyi amaç edinmeye başladığı dejenerasyon ortamında Gazze şeridinde dünya miras alanları geçici koruma listesinde üç tane miras alanı var, aman dikkat demek ne kadar trajikomik ve anlamsız. Çünkü korunması gereken her şeyin sebebi olan kâinatın göz bebeği insanın bizatihi kendisi ortadan kaldırılmaya çalışılıyor. Oysa her insanın içinde bir âlem saklıdır. İnsanın görevi dünyayı iyilikle donatıp güzelleştirmektir. Ne yazık ki bugün, bilim ve teknoloji ile gelinen medeniyet ortamında Orta-doğu'da BM daimi üyelerinin savaş pozisyonu almaya başladıkları tam tersi bir tabloyu tüm dünya görüyor. Vicdanı olanlar gücü yettiğince karşı

çıkıyor. Şu an tüm insanlık çok ciddi bir sınavdan geçiyor. Zaman eksenlerin kalibrasyonu ve zamanı, hem ülkeler hem bireyler açısından.

Geçen gün Gazze'de ölen siviller için ülkemizdeki camilerde salalar okunup gıyabi cenaze namazları kılınarak yürekler teselli edilmeye çalışıldı. O teselli ortamını yaşayan bir dostumun konuyla ilgili duygularını aktardığı ifadeler çok etkileyici idi; "Cennet kapılarında izdiham var... temiz ruhlar kirli dünyayı terk etti..."

Dünyayı insanlar kirliliyor. Önce ruhlar kirlendi, sonra dünyayı giderek yaşanmaz hale getirdi. Şimdi çevre kirliliği etkisinin etkilerini azaltmak için bireysel çabaların ne kadar önemli olduğundan bahsediyoruz. Bireysel karbon ayak izimizi hesaplamamız için yazılımlar, programlar

KÖRLÜK

*"Neden kör olduk?"
"Bilmiyorum belki bir gün nedenini öğreniriz."
"Ne düşündüğümü söyleyeyim mi sana?"
"Söyle."
"Bence biz kör olmadık, biz zaten kördük."
"Gören körler mi?"
"Gördüğü halde görmeyen körler."*

**ZELİHA
TAMER
UÇAR**

tamerucarzeliha@gmail.com

Portekizli yazar, şair, oyun yazarı ve gazeteci Jose Saragamo'nun 1995 yılında yazdığı Körlük isimli romanından alıntıladım bu sözleri.

Ne kadar da günümüz insanının gerçekliğini anlatıyor bu satırlar, öyle değil mi? Kendi ailesinden, arkadaş grubundan, imtiyazlı sınıfından, tarihten, ideolojik düşüncesinden, ırkından, dininden, mezhebenden

olmayana karşı körlük. Bu liste uzar gider. Kendinden olmayanın haklarını yok sayma. İşte bu hastalık bütün dünya coğrafyasında tedavi edilemez bir salgına dönüştü.

Kimliklerini üstün sayma düşüncesine saplanan insanoğlu, oluşan türlü türlü şizofrenik zihin yapılanmalarının elinde canavarlaştı. Geldiğimiz noktada bu çarpık zihinler kendinden olmayan milyonlarca insanın ölmesini umursamıyor.

Bu çağın talihsizliği,
zalimin zulmünü
gözümüze sokarak
yapacak güce ve
cesarete ulaşması.
Bu cesareti nerden
geliyor dersenez;
**vicdanların
sağırlaşmasından,
bakan gözlerin
körleşmesinden
derim size.**

Üstelik tedavisi de yok bu hastalık hâlinin çünkü bu zihin yapılanmasına sahip insanların vicdanları da hasta. Enkaza dönmüş şehirlere, etrafa saçılmış cesetlere, sahipsiz kanlı çocuk ayakkabılarına, anaların ağıtlarına, çocukların feryatlarına vicdanlar sağır, gözler kör... Kanı çekilen bedenlerin milliyeti, dini, söylenen ağıtların dili kendinden değil ne de olsa. O halde, bu şizofrenik zihin yapısına göre, yaşamasa da olur bu insanlar.

Bir sokağın ortasında öylece oturmuş bir erkek görüntüsü düştü sosyal medyaya. Şehrin adının ne önemi var? Şehrin ismine, bulunduğu coğrafyanın neresi olduğuna takılıp insani tarafımızı öldürmeyelim. Olan bitenin insan üzerinde oluşturduğu yıkıma bakalım. Bu yüzden sadece BİR İNSAN o fotoğraftaki kişi. Bombalanarak yıkılmış binaların molozlarının üstünde, sokağın ortasında, umudu gözlelerinden çekilmiş oturuyor. Hemen önünde kahverengi pelüş oyuncak bir ayı... Bu görüntü kadrain dışın da kalmış onlarca acının habercisi.

Peş peşe servis edilen yeni görüntülerle görmeye başlıyoruz kadrain dışına taşanları. Bomba sesleriyle uykusundan uyanmış bir çocuğun yüz kaslarındaki donukluktan, gözlerindeki korkudan okuyoruz yaşanan vahşeti. Gördüklerimize inanmıyor, inanmak istemiyoruz. Başka bir gün kanlı çocuk ayakkabılarının görüntüsü düşüyor önümüze. Yaşadığını ümit ederek bir çocuk bedeni arıyoruz yanı başında. Yok, yok... Bir kız çocuğuna ait olmalı bu kana bulanmış beyaz ayakkabılar. Saçının şeklinin, teninin renginin, milliyetinin ne önemi var. O BİR ÇOCUK. İhtimal öpüp koklanmaya doymadan ayrıldı aramızdan. Kurduğu oyun dağıldı, sokaklarda onun sesi eksik...

Şehirde nüfusun çoğunluğu bebekler, çocuklar ve gençlerden oluşuyor. Her biri masum, taze hayat kokuyor. Küçük bedenleri, vahşete doymayan şizofrenik zihinlerin yeni kurbanları. Oyunları, oyuncakları, hayalleri, hayatları ellerinden alınıyor. En acısı da dünya, sesini çıkaran bir avuç siyasetçi ve

vicdanlı insanın dışında üç maymunu oynuyor.

Bu çağın talihsizliği, zalimin zulmünü gözümüze sokarak yapacak güce ve cesarete ulaşması. Bu cesareti nerden geliyor dersenez; vicdanların sağırlaşmasından, bakan gözlerin körleşmesinden derim size. İçinde hasta ve yaralıların tedavi gördüğü sivil bir hastane havaya uçuruluyor acımasızca. Bu bir savaş suçu. Minareyi çalan kılıfını hazırlamış misali öncesinde şehrin hastanelerinin altında tünellerin olduğu haberleri yayılıyor basın yoluyla. Bombalamanın ardından filmlerde bile rastlanmayan vahşet ve acı sahnelerine şahit oluyoruz. İnsanın vicdansızlığının karanlığı ile yüzleşiyoruz her yeni gelen görüntüyle. Bize hissettirdiği bu duygunun ağırlığıyla baş edemiyoruz. Bir baba evladına ait ceset parçalarının üzerine secde ediyor. İçindeki yangının yakıcılığıyla baş edemeyip üstünü başını yırtıyor. Bazıları bir film izler gibi tepkisiz bakıp geçiyor görüntülere. Belki de alıştırdı insanlık. Evladı lime lime parçalara ayrılmış bu babanın acısını hangi teselli dindirebilir. Yürekerin dağıldığı acı çığlıkları duymayan, duyup tepki vermeyen insan mıdır?

Oyunun içinde bir de dijital medya tanrısı var gün geçtikçe güçlenen. Takipçilerini yoğurup

şekillendirerek onların düşüncelerini, fikirlerini kendi çıkarları doğrultusunda eviren bir gücü elinde tutuyor. Aykırı görüş ve seslerin kısıldığı, mimmendiği bir dünyanın içindeyiz kısacası. İfade özgürlüğü alanı olarak sunulan dijital dünyanın aslında insanı şekillendirmek, kontrol etmek için yapılandırılan alanlar olduğuna uyanalım. Gizli bir "Açlık Oyunları" senaryosu okuyorum yaşananlarda. Uyanmazsak hepimiz birer oyuncu adayız bu senaryoda. Kazan alttan yavaş yavaş ısıtıldığından farkına henüz varamadık olanın bitenin. Hâlâ coğrafyaya mı takılıyoruz. Bıçak sırtı bir eşikte insanlık; ya uyanacak ya da oyalanarak kaynayan suda yavaş yavaş haşlanacak.

Son iki haftadır bütün dünyanın kör şahitliğinde gerçekleşen soykırım, insanoğlunun gölge yanlarını çok iyi yansıttığını düşündüğüm Körlük isimli romanı hatırlattı bana. Jose Saramago, bu eseriyle 1998 yılında Nobel Edebiyat ödülü almış.

"Bakabiliyorsan, gör. Görebiliyorsan, fark et." Kitabın girişinde yer alan bu iki cümleyi sürekli aklınızda tutarak okursanız alt metinleri daha kolay fark edersiniz. Şimdiden söyleyeyim okuması zor bir roman. Yazar, karanlık ve dehşet verici bir dünya yaratmış, ancak içinde yaşadığımız yüzyılı anlamak için bu zahmete değer.

Bomba sesleriyle
uykusundan
uyanmış bir çocuğun
yüz kaslarındaki
donukluktan,
**gözlerindeki
korkudan okuyoruz
yaşanan vahşeti.
Gördüklerimize
inanamıyor, inanmak
istemiyoruz.**

Mevsimlerimizi Çaldılar

ELİF SERAP ÖZKUL

Biz Mevsimleri ilkbahar, yaz, sonbahar, kış diye bilirdik. Çok eski zamanlarda kaldı mevsimlerin adları, yerleri, zamanları... Dört mevsim panosunun önünde durur o mutlu çocuk resimlerini izlerdik bir zamanlar. İlkbaharın ortasında rengârenk kelebekler ve çiçeklerle koşuşan çocuklar, huzur bırakırdı küçük kalplerimize. Yazın kumdan kaleler yapan çocukları anlamaya çalışırdı hiç deniz görmemiş Anadolu çocukları. "Sıcakta oynanmaz ki" der teselli ederdik birbirimizi, sonra gülüşürdük.

Kışın kartopu oynayan çocukların oyunları kadar, soğuktan kızarmış elma yanakları nasıl güzel görünürdü bize. Peki ya sonbahar. Bizim bildiğimiz mevsimlerde, sonbahar hafif rüzgâr ve yere düşen yapraklar demektir. Şimdi sonbahar başka.

Yapraklar düşerdi toprağa sonbaharda ÇOCUKLAR DEĞİL!

Mevsimlerimizi çaldı Katiller! Mevsimlerimizi çaldı Zalimler!

İlkbaharda çiçek toplamaya gidecek çocukları vurdular. Baharlar gelmez artık. Yağmurlar nasıl yağsın söyleyin bana, masumların kanlarından ıslanmış bu kızıl toprağa...

Bu kışı göremeyecek çocuklar var. Bu kış hüznü yağacak göklerden kimsesiz annelere. Çocukları ölen anneler kimsesizdir, annesi ölen çocuklar kadar...

"Anneme ihtiyacım var" diyen yavrucağa, bütün yazların güneşini toplasak, ısıtabilir miyiz üşüyen yüreğini, yürekleri?

Mevsimlerimizi çaldılar! Her birini meleklerin taşıdığı kar taneleri inerdi yere.

Şimdi her birini Meleklerin kucakladığı Şehitler yükselmekte göğe...

Okumayı yazmayı büyük insan olmak için öğrenmeliydi bütün çocuklar hani?

Savaşın coğrafyasında, ölürse ailesi bulabilirdi diye avuç içlerine kimliklerini yazmak için miydi okumak yazmak...

Bazı çocukların seneye giyinsin diye büyük alınan kıyafetleri, annelerinin sıcaklığında ömürleri, güneşli güzel yaz sıcaklığı ve eve gel sesi olmayacak...

Dünyanın katilleri böyle uygun gördü diye basit, ucuz sevinçleri katledildi.

Dünyanın geri kalanı seyretti...

Merhamet onurlu ve erdemli yüreklerin taşıyacağı ağırlıktadır! Bunun için onurlu insanlar bu acıya ortak olmaktadır!

Mevsimleri çalınan çocukları, savaş adı altında icat edilen katliamlara otursak günlerce ağlasak diner mi acımız?

Dinmez, fakat inanmış yürekler hakkı ve sabrı tavsiye ederler, Biz Allah'ın vaaidine inanıyoruz.

Mevsimlerimizi, hayatlarımızı, istediklerini ç'alsınlar:

"Üzülmeyin Gevşemeyin Eğer İnanıyorsanız En Üstün Sizsiniz!"

KUDÜS yolunda daima önde olmak **MİLLİ** ve manevi kimlikle **YETİŞMEK** ve **YETİŞTİRMEK**

FATMA BETÜL
AYDIN

Her Müslümanın üstündeki en kıymetli vazife ve kimliği; bu uğurda yaşamak ve başkalarının yaşamasına omuz olmaktır. Burada en büyük pay, aile ve bilhassa anneye aittir. Evlatlarımızın düş gücünü besleyecek, etrafına ve tüm dünyaya yayılan kıymetli bir düş, sağlam bir inanç ve güçlü bir iradenin tohumlarının atıldığı yer ailedir. Buna okullardan veya çevreden beslenmesi de ekleyerek, artarak devam etmesinin önemli olduğuna dikkat çekmek istiyorum. Ancak tohum ailede atılıyor.

Peki, bu tohum ailede nasıl atılacak?

Kıymetli okurum; kendimizden başlayarak.

Kendimizde bu şuur ve bilinç olmadan evlatlarımıza bunu aktarmayız. Genetik aktarımının sadece fizyolojik olduğunu düşünmeyelim lütfen. Geleceğe bakışımız, insanlara bakışımız, dünya görüşümüz hayal, gaye ve davamız bizden sonraki nesle genetik olarak aktarılır.

Bugün sloganvari Müslümanlar haline geldiğimizi düşünüyorum. İslam kimliği değil yalnızca, anneli-

ğimiz bile slogan veya afişe. Sosyal medyada görünmek ve like almak uğruna dönen kısır hayatların içine hapsoldük adeta. Dışa dönmeye değil, bugün içe dönmeye ve iç dünyamızda bir seferberliğe ihtiyacımız var gibi. Herkes her konuda bilgi sahibi ama uzmanlaşmak ve uzmanlaştığı konuda fani olmak bambaşka. Bunu dava edinmek bambaşka bir şey. Bir defa dava dediğin ve inandığın bir şeyi önce kendi hayatlarımızda yaşamalıyız. Efendimize bakalım... 40 koca yıl kendi Hira'sında kendi dünyasındaydı.

40 yıl sonra çıktı ve başkalarına bunu yayma hadisesi ve ilan hadisesi başladı. O zaman diliminde ahlaki ve duruşuyla örnek oldu. Peygamberlik ilan ettiği yerde kendisine ilk önce kendi iman etti.

Bugün Kudüs ile ilgili söyleyeceklerimiz var. "Kudüs İslam'ın, Kudüs bizim" diyoruz. Nesil dönüp bize baktığında Kudüs İslam'ın sloganının altını dolu göremiyor maalesef. Şüphe yok Kudüs İslam'ındır ancak, biz İslam mıyız kıymetli okurlarım. Hallerimiz İslam mı? Bugün kendi coğrafyasında alışveriş yapmak isteyen bir batılı, ürün hakkında elde edeceği güveni tartmak noktasında Müslüman olup olmadığını sorguluyorsa sizce Kudüs bizim mi, sizce İslam bizim mi?

Efendimizin Miraç'a yükselirken en son ayak bastığı yerdir Kudüs. Bizim eylemlerimizin evrenselliği oradan gelir. Yükselmektir bizim için Kudüs. Kendi iç dünyamızda yükselmeye başlar bütün değerler. Kendi içimizden başlayalım yükselmeye. Bizdeki bu şuur ve bu bilinç evlatlarımızı ve tüm insanlığı ve nitekim İslam'ı da yükseltecektir.

Dünya yangın yeri, her devirde böyleydi belki. Savaşlar ve istibdat insanın milli ve manevi duygularını daha bir harekete geçirir. Kalkıp vatani savunmak daha kolaydır. Ancak bugün bütün insanlık ulum ve fünuna dökülmüştür. Bütün kuvvetini ilimden almıştır. Hüküm ve kuvvet ilmin eline geçmiştir. Haydi kalkalım ilmin hakiki mahiyetini

öğrenmeye koyulalım. Top tüfek değil kalemin hüküm sürdüğü bu asırda asrın silahı ile silahlanalım. Cehalet geri kalmışlığı davet eder, ilim ise onu ortadan kaldırır. Önce ilim, sonra hayatımızda tatbik, sonra başkalarına bunu yayalım. Geceleri uykumuzu kaçırarak bir gayesi olmayan milletin, aydınlık sabahlara uyanması çok zordur. Bakın ne diyor kıymetli Nuri Pakdil:

"Çocuk; Umut... Karanlığın karşıtı ve yerinde durmayan attır."

İçimizdeki o çocuğu haydi şahlandıralım. Nefislerimizde o atın dizgini, haydi biz ele geçirelim. Biz kendimizden ve evimizden başlayarak bir mücadele halinde olursak

Kudüs'te bizim, dünyada bizim, cennette bizim.

Kudüs senin neyin olur diyorlar ya

AYFER
BALABAN

ayferbalaban@turuncudergi.com

Sene 620, Receb'in 27.gesi nübüvvet bahçesinin gülü Hz.Muhammed (sav)'in miraç yolu Kudüs.

Sene 636, Hz. Ömer'in fethettiği, üzerinde en sevgilinin işaretleri olan mekân Kudüs.

Sene 1187, bir Ekim günü şarkın en sevgili sultanı Selahaddin Eyyübi'nin haçlı ordularının işgalinden kurtardığı (bu işgalde Kudüs yakılıp yıkılmış, binleri aşan Müslüman ve Yahudi öldürülmüştü.), özgürleştirdiği, fetih sonrası ilk Cuma namazını ordusuyla kıldığı şerefli mekân Kudüs.

Sene 1517, Yavuz Selim Hanın kendisine vardığı, her yönüyle bir hukuk ve insan hakları şehri Kudüs.

Halil kapısının üzerine Kanuni Sultan Süleyman'ın emriyle 'La ilahe illallah, İbrahim halilullah (Allah'tan başka ilah yoktur, İbrahim de O'nun dostudur) kitabesinin asıldığı, kitabebe işaret edildiği gibi üç semavi dinin dini ve kültürel aidiyetlerinin bulunduğu kutsal mekân Kudüs.

Ve 400 senelik Osmanlı hizmet-kârlığının Sina ve Filistin cepheleğinde on binlerce şehit vermesine rağmen yenilgisiyle garip kalan Kudüs.

Sene 1947, Birleşmiş Milletlerin iki bölgeyi paylaşım planı ile Kudüs uluslararası bölge olarak tanımlanır ancak uygulanmaz.

Sene 1948, İsrail bağımsızlığını ilan eder, Filistinliler göçe zorlanır ve felaket günleri tarihe kara bir kayıt olarak düşer.

Kudüs benim neyim mi olur?
Kible mescidi, Kubbetu's Sah-

ra, Eski Aksa, Mervan Mescidi'yle, medreseleri, çeşmeleri, meydanları, yolları ile, 200 tarihi eseriyle surlar içinde her şeyi kuşatan Mescid-i Aksa'm olur.

Yeryüzünün ilk kiblesi ve ikinci camisi olur.

İslam medeniyetinin en eski yapılarından biri olan Mescid-i Aksa Osmanlı döneminde restore edilen ve içerisinde yer olan;

40 penceresi çinilerle bezenen, kapıları bakır plaklarla kaplı, dış kubbe sekizgenine Yasin Suresi'nin tamamının yazıldığı,

'Kutsal Kaya'nın yer aldığı,
Sultan II. Abdülhamid'in adının nakşolunduğu güney yüzündeki kapının yakınına bir Osmanlı tuğrasının yerleştirilmesiyle imzalanan Kubbetu's Sahra'm olur.

Kudüs Hz. İbrahim (a.s.)
Kudüs Hz. Musa (a.s.)

Kudüs Hz. Süleyman (a.s.)
Kudüs Hz. Meryem,
Kudüs Hz. İsa (a.s.)
Kudüs Hz. Muhammed Mustafa'nın ayak izi.

İşte bu ve sayamadığım daha pek çok sebeple tek mil Kudüs'üm ben.

Kudüs benim ruhum, sızım sızım sızlayan vicdanım.

Lakin bir zamanların emnu eman verilen mekanlarında senelerdir şiddetini artırarak ve hiçbir hak hukuk ve insani kural tanımaksızın Müslümanlara yönelik gayri insani, gayri hukuki yok etme, kırım planı işletilmektedir.

Ben acı duyuyorum, ruhum lime lime bugünlerde.

Acı duyuyorum da ne mi değişiyor?

Acı duymayan bir kalpten Allah'a sığınırım.

İtirafımdır çok acı duyuyorum ve

kalemimle, kelamımla, fırçamla acımı duyurmayı mesuliyet addediyorum.

Birileri yalanla dolanla, kötüleye kötüleye, planlı ve maksatlı dünya kamuoyunda uydurma sebeplerle bir algı oluştururken ve bu algıyı yönetirken, ben duymazdan, görmezden gelebilir miyim? Hakikati dillendirmede karınca kararınca bir çabamız olmasın mı?

Hakikat sahipsiz mi kalsın?

Peygamberler bahçesi Kudüs'te bir avuç toprağa ve duvarlar ardına sıkıştırılan Müslümanlar vahşice bir yıkım yaşıyorlar. Çocuklar öldürülüyor, analar canhıraş bir şekilde yıkıntılar arasında evlatlarını arıyor, sabi sıbyanın künyeleri tükenmez kalemlerle koluna bacağına yazılıyor, en temel ihtiyaçlara ulaşma yolları kilitlenmiş, mabetler, hastaneler vuruluyor iken ve bütün bunlar dünyanın gözü önünde cereyan ediyorken, birilerinin'ama, fakat, binaen aley'li cümleler kuruyor olması da bu acıyı büyütüyor.

Aklımın almadığı hususlardan biri de öteki olarak yaşamayı tecrübe etmiş olanların bir zamanlar kendilerine zulmetmiş, kıymış, kırmış olanlarla elele kolkola güç birliği içinde bugün yürüttükleri vahşice

yok etme çabaları. Bu kırım akıl alır gibi değil.

Medeni dünyanın hak-hukuk, barış, eşitlik, adalet söylemlerinin, kullanılan argümanların ne kadar ikiyüzlü olduğunu görmekten de insanlık adına ayrıca utanç duyuyorum.

Bu topraklardan gelip geçen peygamberlerin ayak izlerine masumların kanı doldu. Bu toprak bu sikleti kaldıramaz.

Beynimin kıvrımlarında dolanan Musa kıssası umut çiçekleri açıyor Gaze'nin yıkıntıları arasında.

Üç semavi dinin göz bebeğine batmış bu kıymıç dünyanın akli elim sahipleri çıkaracak diyen bir umut bu.

Kudüs'ün kadim bağları yeniden tesis edilecek umudu.

Bu bereketli, bu mukaddes toprakların yeniden yeşermesine kimse mani olamayacak umudu bu.

İki harem bölgesi arasında kurulan bağın mahiyetine dair bir umut. İsrâ umudu, miraç umudu.

Umudum bakidir ama olur da Kudüs bu yüzyılın Kerbela'sı olursa ve kardeşlerimiz atalarının eman verdiği topraklarda 'amansız' bırakılırsa feveyl dünya feveyl.

Birileri yalanla dolanla, kötüleye kötüleye, planlı ve maksatlı dünya kamuoyunda uydurma sebeplerle bir algı oluştururken ve **bu algıyı yönetirken, ben duymazdan, görmezden gelebilir miyim? Hakikati dillendirmede karınca kararınca bir çabamız olmasın mı?**

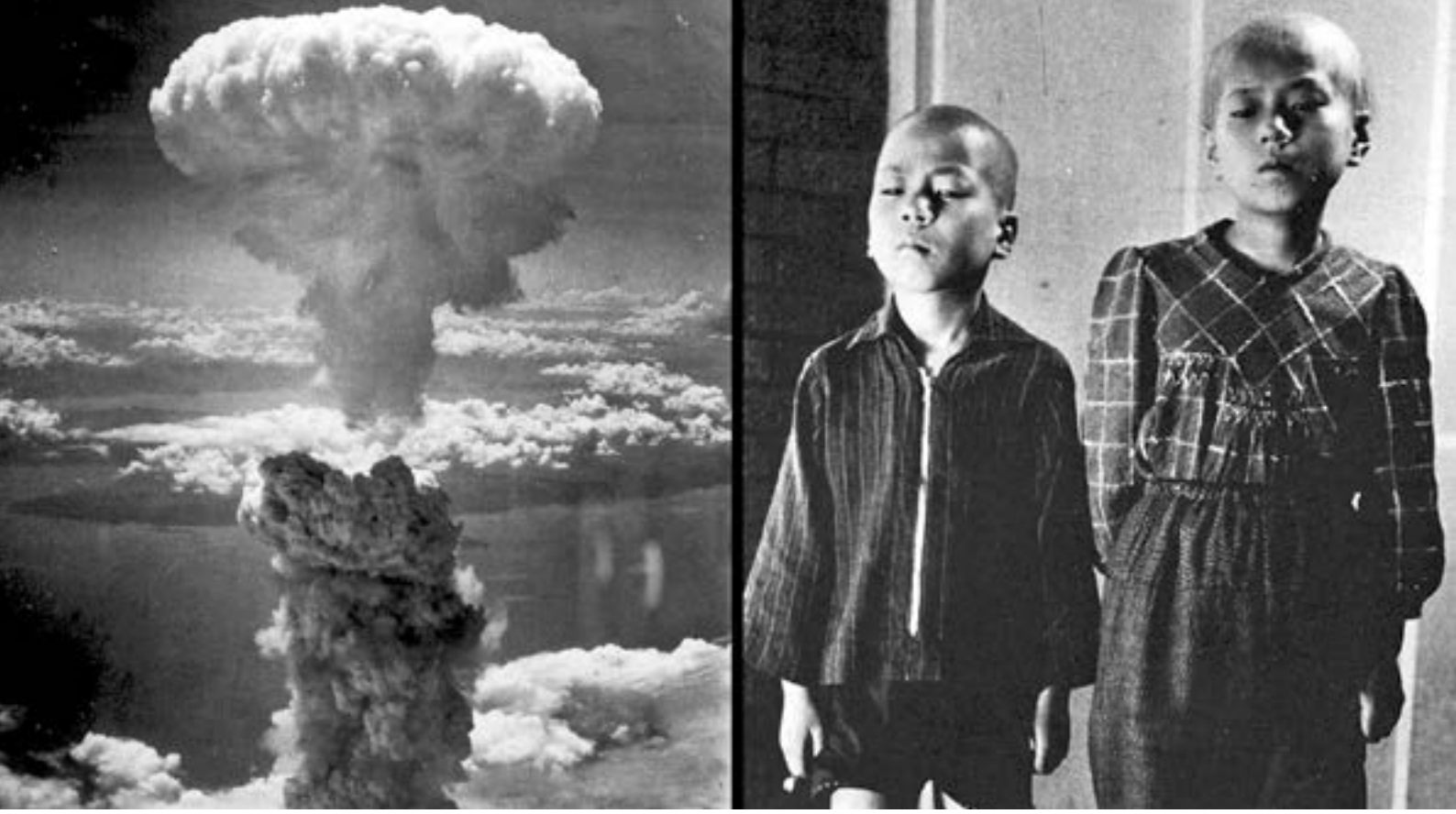

DÜNYANIN ACI YÜKÜ

SALİHA KARAASLAN

“Savaş suçu” diye bir tabir duydunuz mu? Sanki savaşın kendisi yeterince suç değilmiş gibi... Bu, şu demek aslında; savaşta bile olsanız bazı şeyleri yapamazsınız. Etkisi nesiller boyu sürecek kitlesel imha silahlarını kullanamazsınız.

1945’de ABD tarafından Nagazaki’ye atılan ve 130 binden fazla kişinin seneler içinde hayatını kaybetmesine neden olan atom bombası gibi. II. Dünya Savaşı’nın son aşamasında 6 Ağustos 1945’te Amerika Birleşik Devletleri’nin Uranyum-235 tipi atom bombası "

ile Hiroşima'ya ve 9 Ağustos 1945'te Plütonyum-239 tipi atom bombası ile Nagasaki'ye gerçekleştirdiği saldırı askerî tarihte gerçekleştirilen ilk ve tek nükleer saldırıdır. Little Boy ve Fat Man yani küçük oğlan ve şişman adam isimlerini verdikleri (evet böyle isimler vermişler) bu iki bombanın etkisiyle o an ölen veya daha sonra etkilenecek ölenlerin sayısı; 2007'de açıklanan resmi kayıtlara göre 143.124'e ulaşmıştır.

Sivilleri öldürmek savaş suçudur. Kadın, çocuk demiyorum, sivil halkı öldüremezsiniz. Hatta ateşkes isteyen askerleri de öldüremezsiniz. Esirleri ve rehineleri de öldüremezsiniz. Esir, rehine ve sivilleri öldürmek şurada dursun kötü muamele yapmak ve zorla çalıştırmak dahi savaş suçu kabul edilir. Kamuya bağlı bölgelere zarar vermek, şehirleri yakmak yıkmak da savaş suçudur. Hayvanlara, doğaya, sanat eserlerine, tarihi eserlere zarar vermek insanlık suçudur. Toplu katliam ve soykırım insanlık suçudur. Tüm bunların Uluslararası Ceza Hukuku çerçevesin-

de cezalandırılması gerekir. Bu biraz olsun dünyanın Ermeni Soykırımı meselesini ısıtıp ısıtıp önümüze koymasını açıklıyor aslında.

Peki, Doğu Türkistan'daki soykırım? Filistin'deki soykırım? İşlenen savaş ve insanlık suçları?

Esasen dünya üzerinde Filistin halkını en iyi anlaması gereken millet İsrail milletidir. Zamanında aynı acıları yaşamış aynı soykırımı uğramış bir millet olarak. Fakat ne derler bilirsiniz; en büyük zalimler, mazlumlardan çıkar. ABD'ye dahi istihbarat sağlayan, yıllık bütçesi 3 milyar dolar olan dünyanın en güçlü istihbaratı MOSSAD'a sahip İsrail'in, bu saldırıdan habersiz olduğuna çocuklar bile inanmaz. Kaldı ki saldırıdan 3 gün önce Mısır'ın saldırının istihbaratını verdiği biliniyor. Tıpkı 11 Eylül saldırıları gibi planlanmış bir saldırı olma ihtimali çok daha yüksek tabii...

İsrail hiçbir barış teklifine açık değil, önerilere kulak tıkıyor ve çatışmadan besleniyor. Zaten devletlerinin adı bile "tanrıyla mücadele eden" demek.

Sivilleri öldürmek savaş suçudur.

Kadın, çocuk demiyorum, sivil halkı öldüremezsiniz.

Hatta ateşkes isteyen askerleri de öldüremezsiniz.

Esirleri ve rehineleri de öldüremezsiniz.

Artık sosyal medya var ve saat başı habere gerek yok ama benim dünyanın iyi bir yer olacağına **inancım da çocukluğumda kaldı. Dünyanın utanıp da dönmekten vazgeçeceği günü bekliyorum.**

israil adı, İbranicilerin atalarından biri sayılan Hz.Yakub'a verilen bir isim veya lakaptır. Yahudi Kutsal kitabı Tevrat'ın Tekvin bölümünde anlatıldığına göre bu isim ona Tanrı tarafından verilmiştir. Kelime İbranicede, Tanrı'yla güreşen veya Tanrı'yla mücadele eden anlamına gelmektedir. Yalnızca askerleri değil, çocukları bile bu savaşçı ruhla büyüyor.

Fakat dünyanın her yerinden, Siyonizm karşıtı Yahudiler'den dahi, bu yüzyılda böyle savaş mı olur? "Where is the humanity?" sesleri yükseliyor.

İnsanlık dünyanın bir kısmı için hiç var olmadı ki! Siyahi insanların bir kafese kapatılıp beyaz insanlar tarafından hayvanat bahçesinde gibi gezilip seyredildiği yıllardan bu yana çok bir şey değişmedi. Dünyanın bir tarafı olabildiğince dijitalleşip, küreselleşirken diğer tarafı faşizmle, savaşla, nefretle, zorbalıkla ve açlıkla boğuşuyor. Dünyanın bile zoruna gidiyordur bu ikiyüzlülük ve dönmek

istemiyordur artık.

Gazze'nin Küçük Esat kadar bir yer olduğunu biliyor muydunuz? Dünya bu kadar büyükken bu insanlar, 45 km karelik yere sığdırılmayıp oluk oluk kan akıtılıyor.

Benim çocukluğumda Bosna'da, medeni Avrupa'nın tam ortasında, tüm dünyanın gözü önünde tıpkı bugün gibi savaş, katliam ve soykırım vardı. Televizyonlarda saat başı haberler olurdu. Ben o zaman haberlerin sonsuza kadar saat başı verileceğini zannediyordum. Sonra bitti savaş ve haberler sadece akşam verilmeye başlandı. Sonra Irak- Kuveyt savaşı, sonra ABD'nin Irak'a girmesi ve Mısır'da yaşananlar... Filistin son 70 yıldır bu halde zaten. Dünyada savaş, katliam ve soykırım bitmiyor. Artık sosyal medya var ve saat başı habere gerek yok ama benim dünyanın iyi bir yer olacağına inancım da çocukluğumda kaldı. Dünyanın utanıp da dönmekten vazgeçeceği günü bekliyorum.

turuncu

Aylık Kadın ve Yaşam Dergisi

Her ay güncel konularda en yetkili isimlerle yaptığımız röportajlar, alanında uzman yazarlarımızın ele aldığı dosya konularının yanı sıra kitap, film, mutfak kültürü sayfalarımızla evlerinize konuk oluyoruz.

**Bizi Sosyal Medyada
Takip Etmeyi Unutmayın!**

facebook.com/turuncukadindergisi

twitter.com/turuncudergisi

instagram.com/turuncudergisi

www.turuncudergi.com

e-mail: info@turuncudergi.com

SAVAŞ SUÇLUSU İSRAİL

Dünyanın gözü önünde haftalardır devam eden bir katliama hep birlikte tanıklık ediyoruz. İsrail, uluslararası hukuk normlarının tamamına yakınına çiğneyerek savaş suçu işlemeye devam etmekte.

Dünyanın en kanlı savaşları olan 1. ve 2. Dünya savaşları da dâhil olmak üzere yaralıların tedavi gördüğü bir hastanenin bombalandığını hiç duymamıştık ta ki İsrailin Gazze Şeridi'nde bulunan El Ahli Hastanesini vurana kadar.

Harp Zamanında Sivillerin Korunmasına İlişkin 1949 Cenevre Sözleşmesinin 18. maddesi "Yaralıları, hastaları, malûlleri ve loğusa kadınları tedavi için teşkil edilen sivil hastaneler, hiçbir veçhile taarruza uğrayamazlar." ibaresini içermesine rağmen İsrail dünyanın gözü önünde nokta operasyonla bir hastaneyi bombalayarak 500'den fazla kişiyi katletti.

1907 tarihli Lahey sözleşmesinin 25. Maddesi sivil yerleşim yerlerine, şehirlere ve köylere hangi vasıtayla olursa olsun, hücum veya bombardıman etmenin yasak olduğunu vurgulamasına rağmen İsrail Gazze'de hiçbir ayırım gözetmeden sivil yerleşim yerlerini bombalamaya devam etmekte.

Av. Arb.
UMUR ÖZKAN

Netanyahu, askerlerinin savaş suçları işlemekle itham edilmesinin ikiyüzlülük olduğunu ve dünyanın en ahlâklı ordusu olduklarını söylese de. **Herkes hem fikir ki dünyanın en ahlâksız ordusu israil ordusudur.**

Bu saldırılarda 12 bin tondan fazla bomba kullanan israil, büyük bir çoğunluğu çocuk ve kadın olmak üzere 8.000'den fazla insanı öldürerek savaş suçu işlemeye devam ediyor.

Gazze'ye elektrik, su, gıda, ilaç gibi insani yardımların girişini engelleyen israil, Cenevre Sözleşmesinin 23. maddesinde belirtilen "düşman dahi olsa, münhasıran sivil halkına mahsus her türlü ilaç ve sıhhi malzeme sevkiyatının ve keza dini levazımın serbestçe geçmesine müsaade edilecektir." hükmünü ihlal ederek savaş suçu işlemekte.

israil, Gazze halkından yaşadıkları yerleri terk etmelerini isterken terk etmeyenlerin terörist ilan edileceğini duyurarak milyonlarca kişiyi göç etmeye zorluyor. Oysaki Cenevre Sözleşmesinin 49. maddesinde sivillerin kendi topraklarına veya işgal edilmiş olsun olmasın başka bir devletin topraklarına ferdi olarak veya kitle halinde cehren nakilleri veya tehcirleri, her ne sebeple olursa olsun, yasaktır.

israilin abluka altındaki Gazze Şeridi'nin kuzeyinde, nüfusun

yoğun olduğu Kerame bölgesine fosfor bombasıyla saldırdığını Tv ekranlarında canlı yayınlarda seyrettik.

Beyaz fosfor adı verilen kimyasalı içeren patlayıcı, "1980 Konvansiyonel Silahlar Sözleşmesi" kapsamında, yasaklı silahlar arasında yer alıyor. Bomba infilak ettiğinde beyaz fosfor parçacıkları etrafa dağılırken fosfor maddesi oksijenle temas ettiğinde kendiliğinden tutuşarak alev alıyor, 800 derece sıcaklığa ulaşıyor. İnsan derisine değdiğinde kemiklere kadar nüfuz eden ciddi kimyasal yanıklara neden oluyor. Fosfor dumanı teneffüs edildiğinde de ciğerlerde yaralar hatta yanıklar oluşturuyor. Kişi ya boğularak ya da vücudunun içindeki yanıklar nedeniyle hayatını kaybediyor.

7 Ekim tarihinden itibaren 40'tan fazla camii ve kiliseyi bombalayan israil, Lahey sözleşmesinde belirtilen dini mekânların vurulmaması hükmünü de ihlal etmektedir.

israil, daha önce işgal ettiği Filistin topraklarından Gazze'ye göç eden mültecilerin barındığı Ciba-

liye ve Nüseyrat mülteci kamplarını defalarca bombalayarak Cenevre Sözleşmesinin mültecilerin hedef alınmaması ile ilgili maddelerini de ihlal etmiştir.

İsrail'in savaş hukukuna ve uluslararası insancıl hukuka ilişkin ihlalleri bunlarla sınırlı değil. Her ne kadar İsrail Başbakanı Netanyahu, askerlerinin savaş suçları işlemekle itham edilmesinin ikiyüzlülük olduğunu ve dünyanın en ahlâklı ordusu olduklarını söylese de. Herkes hem fikir ki dünyanın en ahlâksız ordusu İsrail ordusudur.

Dünyanın gözü önünde ABD ve batılı güçlerin verdiği destekle her türlü haksızlığı ve hukuksuzluğu yapmayı kendisinde hak gören İsrail için hesap verme günlerinin yakın olduğunu söylemek gerekiyor.

Ülkemizin de için de bulunduğu birçok devlet ve sivil inisiyatif, İsrail'in işlediği suçları ve ihlalleri kayıt altına alarak Uluslararası Ceza Mahkemesinde dava açmaya hazırlanıyor.

Uluslararası Ceza Mahkemesi Filistin'in taraf ülke olması sebebiyle; Gazze, Batı Şeria ve Doğu Kudüs'ten oluşan Filistin topraklarında işlenen

savaş suçu, insanlığa karşı suç ve soykırım suçlarını, failerin nereli olduğuna bakılmaksızın soruşturabiliyor. Mahkeme, bu suçlardan birini işlediği tespit edilen üst düzey devlet görevlileri hakkında hapis cezası verebiliyor.

Şu ana kadar harekete geçmekte geç kalan Uluslararası Ceza Mahkemesi sürecin sonunda nasıl bir karar varacak bilemeyiz. Lakin şu bir gerçek ki İsrail açıkça savaş suçu işliyor ve dünya halklarının nezdinde çoktan savaş suçlusunu olarak ilan edildi bile.

Şiddet Kültürüne Çare

AYLA
AĞABEGÜM

Beş yıl, on yıl,
yirmi yıl, otuz yıl,
kırk yıl önce aynı
olaylara rastlamak
mümkün müydü?

**Yüreklerimiz,
tüketim toplumunun
içinde talan
edilirken, cezalar
nereye kadar
caydırıcı olacak?**

Kadına şiddet, son günlerde konuşulan konuların içinde birinci sırada yer almaya başladı. Şiddet konusundaki cezalar belirlenirken, aynı günde birden fazla kadının dayak yediğini veya öldürüldüğünü duyuyoruz. Bütün ümitler; verilecek cezalara, kelepçelere bağlanmış. Dikkatlerimiz, kadına yönelik şiddete çevrilirken, toplumdaki şiddet kültürü gözlerimizden kaçıyor.

Yazılı ve görüntülü basında, yer alan haberlere ve çevremizde olanlara bakalım; neler oluyor: Sokakta çocuğunu döven anneler, birbirleriyle kavga eden gençler...

Bazı bölgelerde itfaiye geç

geldi diye saldıran mahalle sakinleri; yapılan yanlışlıklara karşı, gelen polise saldıranlar; hastanede doktoru döven hasta yakınları; yumruklaşan doktorlar; okulda kavga eden öğrenciler (kız-erkek); zaman zaman bıçaklı saldırılar; öğrencisini döven öğretmenler; öğretmenini döven öğrenciler; toplantılarda konuşmacılara yumurta atan üniversite öğrenciler...

Şiddet örneklerinin geçen günler içinde arttığını görüyoruz. Sonuç, hayatımızın felsefesi değişiyor. Kimin gücü kime yetiyorsa; sözlü şiddetin yumruklaşmaya dönüşmesi, hızını alamayanın şiddet âletlerine başvurması, yaralanmalar, ölümler...

Sonuç, ailece şiddetin içindeyiz. Anneler, babalar ve çocuklar... Sebepler anlatılamayacak kadar çok. Anneler, babalar, arkadaşlar, akrabalar, komşular; olaylar karşısında şaşkın. Kime güvenecekler?

Suçluların yakalanıp hapsedilmesi çare mi?

Elbette hayır.

Şiddet örnekleri, basında yer alırken; "Erkek egemen toplumda bu olaylar oluyor" diyerek işin içinden sıyrılmak mümkün mü?

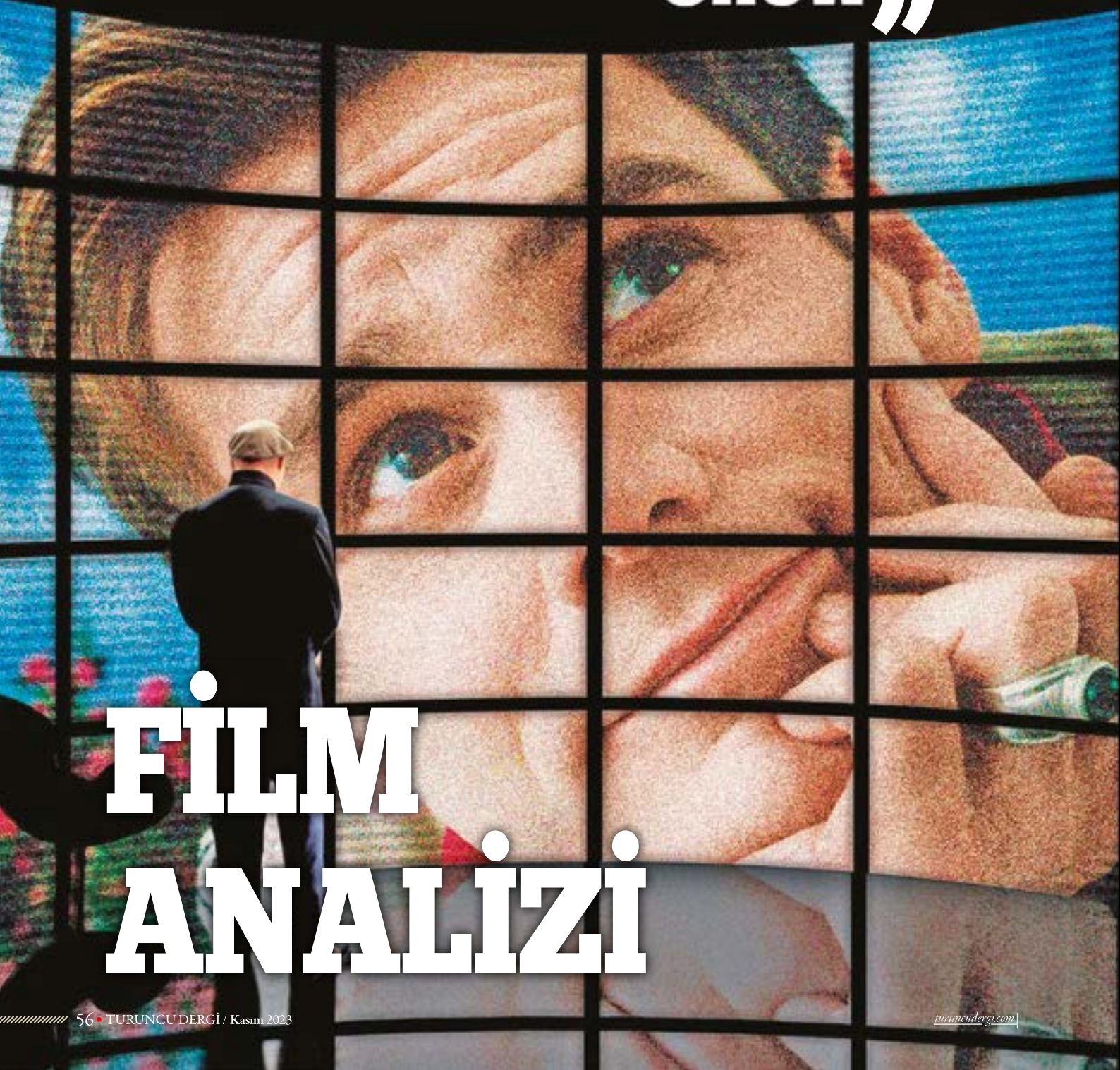
Eğitimin rolünden, örneklerin rolünden söz ediyor muyuz? Filmlerimiz, programlarımız, internetlerimiz, şarkı veya türkü diye söylediklerimiz hangi mesajları veriyor?

Beş yıl, on yıl, yirmi yıl, otuz yıl, kırk yıl önce aynı olaylara rastlamak mümkün müydü? Yürekllerimiz, tüketim toplumunun içinde talan edilirken, cezalar nereye kadar caydırıcı olacak?

Öyleyse cezaların verilmesine devam ederken, "Ahlâkî Eğitim Seferberliği"ni başlatma zamanını geçirmeyelim.

İslami Hayat Dergisi- Ağustos 2012 (Tefekkür)

“The Truman Show”

FILM ANALIZI

"Sorgulanmamış bir hayat, yaşanmamış demektir" Socrates. 1998 yılında çekilmiş olan "Truman Show", ABD yapımı bir komedi/dram filmidir. Senaryosu Andrew Niccol tarafından yazılmış ve yönetmenliği de "Ölü Ozanlar Derneği"nin yönetmeni olan Peter Weir yapmıştır. Truman Show konusu ve işlenişi bakımından bugün çağdaş bir klasik sayılmaktadır. Filmde özetle bir şov programının trajik bir duruma dönüşmesi anlatılmaktadır. Filme adını veren Truman kendi adı ile yayınlanan bir Realty Show programının yıldızıdır. Fakat bunu kendisi bilmemektedir. Truman'ın yaşadığı sahte dünya olan Seaheaven'da kendisi dışında bulunan herkes birer oyuncudur. Buna eşi, en yakın dostu hatta anne ve babası da dâhildir. Televizyon karşısındaki seyirciler onun tüm hayatını doğumundan itibaren kesintisiz bir şekilde reklam arası dahi vermeden 30 senedir izlemektedir.

Filmi izlerken ana tema olarak akla ilk gelen insanın nasıl bir varlık olduğu sorunsalıdır. İnsanın yaratılıştan itibaren "ben kimim, nerden geldim, nereye gideceğim" gibi varoluşsal soruların yanı sıra "insan nasıl bir yaratıktır" sorusunun cevabını araması sonucu birçok fikir ortaya atılmıştır. Sokrates'in "kendini bil" ve "sorgulanmamış hayat, hayat değildir" diyerek insan doğasını mercek altına almıştır. İnsan doğası nelerden oluşmaktadır, doğuştan getirdiği özelliklerle mi yoksa sonradan edindiği bilgilerle mi hareket ettiği, ya da her ikisini birden kullanarak bir kimlik, kişilik oluşturduğu insanlık gündeminde sürekli var olmuştur. Buradan hareketle Truman kendisine sunulan mükemmel hayatı sorgulamaya başlayınca yaşadığı hayatın bir kurmaca olduğunu anladığı anda oradan çıkmak isteyecektir.

Film Cristof adlı yönetmenin Truman Show'u tanıtan bir konuşması ile başlar. Her şeyi gören,

DR. MİMAR
GÜLAY KURT

DR. MİMAR - ÖĞRETİM GÖREVLİSİ

gulaykurt@turuncudergi.com

gözetim kontrol altında tutulan bir bireydir. Bu gözetim mekanizması içinde gözetmen olan seyircilerdir. Truman Show'da ürün yerleştirilmesi sonucu reklamlardan mali destek sağlanmaktadır. Truman'ın hayatında olan herkes ki aslında oyuncular, sahte olmakla beraber kullandıkları herhangi bir ürünün reklamını doğal olarak yapmaktadırlar. Her yere yerleştirilen kameralar sayesinde doğrudan reklam mesajı olarak seyirciye iletilmektedir. Tüm bu işlemleri yürüten merkez ise Seaheaven adasının odak noktası Ay şeklinde görülen yapıdır.

gözetim kontrol altında tutulan bir bireydir. Bu gözetim mekanizması içinde gözetmen olan seyircilerdir. Truman Show'da ürün yerleştirilmesi sonucu reklamlardan mali destek sağlanmaktadır. Truman'ın hayatında olan herkes ki aslında oyuncular, sahte olmakla beraber kullandıkları herhangi bir ürünün reklamını doğal olarak yapmaktadırlar. Her yere yerleştirilen kameralar sayesinde doğrudan reklam mesajı olarak seyirciye iletilmektedir. Tüm bu işlemleri yürüten merkez ise Seaheaven adasının odak noktası Ay şeklinde görülen yapıdır.

Truman Burbank, cenneti andıracak şekilde güzel olan dört tarafı denizlerle çevrili bir yerde yaşamını sürdürmekle birlikte iyi para kazandıran bir işi, güzel bir evi ve âşık olduğu bir eşi vardır. Truman'ın kasabası dünyanın mükemmelleştirilmiş minyatür halidir. Her gün yüzünde kocaman bir gülümse ile günaydın dediği sahte komşuları bile vardır. Bir insan daha ne ister denilebilecek kadar her şeyin mükemmel görüldüğü bu sahte cennette bir gün gökten bir cisim düşer ve aslında ilk şüphe burada başlar. Ama Truman buna bir anlam veremez ta ki öldü sandığı babasını sokakta gördüğü ve geçmiş fotoğraflara bakarken eşinin yaptığı sahte el işaretine kadar. Aslında Truman Show'da bir bireyin tüm yaşamının gözetim altında tutulması konusu ilk kez ele alınmamıştır. Bir bireyin tüm yaşamının kameralar ile kaydedilmesi ve kontrol edilmesi fikri 1948 yılında George Orwell'in distopik eseri 1984'te işlenmişti. Yönetmenin de bu eserden esinlendiğini düşünerek, farklı olarak bize bir Truman Show simülasyon dünyası sunduğunu görüyoruz.

Simülasyon kuramı Truman Show filminde de kendini göstermektedir. Baudrillard, "kendini yenileyememiş, sadece teknolojik gelişmelere bırakmış bir toplumun yeni bir dil ve ekol yaratma şansı bulunmadığını" söylemektedir.

Burada Bertrand Russell'in "Dünyanın sorunu, akıllılar hep kuşku içindeyken aptalların küstahça kendilerinden emin olmalarıdır" sözü akla gelmektedir. **Truman'ın akılcı bir biçimde kuşku duyması sahtekâr yönetmenin ise kendinden emin olması gerçek dünyada da tekrar eden bir durumdur.**

Ayrıca "Simülasyon, gerçek ile gerçek olmayanın"-mış gibi veya gibiler dünyasının" birbirine karıştığı, her şeyin imgeden geçtiği bir yer ve durumdur. ... Sinemanın son yirmi yılda kendini imha ettiğini, sinemanın yerini sinema simülasyonunun aldığı ve bunun en güzel örneğinin son yirmi yılın Amerikan sineması olduğunu" belirtmektedir. Truman Show filmi de simülasyon kuramıyla ilişkilendirilebilecek bir filmidir. Truman Burbank'ın salt bir simülasyon evreninde yaşadığını söyleyebiliriz. Ancak Truman bunun farkında olmadığı için hem kendini hem de çevresini, insanları ve evreni, kasabayı "gerçek ya da gerçekliğin kendisi" olarak algılamaktadır. Tıpkı yaşadığımız dünyayı algıladığımız gibi. ... Truman Burbank dışındaki her şey; kasabanın fiziksel çevresi, rol alan insanlar, bu insanların davranışları vs. bir simülakrdan ibarettir. Bu kasabada yani simülasyon evreninde rol yapmayan, simülakr olmayan hiçbir şey yoktur. Truman adı da zaten buradan gelmektedir: Tru-man= Gerçek adam/insan. Bu kolektif, mutlu ve huzurlu, sakin yaşam simülakrı/program, otuz yıldır günün her saati, ta ki oyuncuların Truman'ın sevgilisinin ona bu hipergerçek olan kasaba konusunda gerçeği söylemesine ve Truman'ın etrafına dikkati çekmesine, kafasındaki soru işaretlerinin peşinden gidip araştırma yapmasına kadar sürmüştür.

Baudrillard, "Hayatımızın en özel alanı medyanın potansiyel otlığı haline gelmiştir" diyerek tüm evrenin evrimde bulunan ekrandan açıldığını söyler ve bunu da müstehcenlik olarak nitelendirir. Truman Show filmi bu anlamda, konusu ve konuyu işleyiş biçimiyle tüm simülasyonu gözler önüne sererek, aslında hepimizin sahteliklerle dolu dünyanın ve düzenin bir parçası olduğumuzu ima etmektedir. Eğer insan hayatını sorgulamazsa bu sahtelik ve simülasyon içinde yaşamaya devam eder.

Olaylara farklı bir yönden bakmaya başlayan Truman bir gün işe giderken arabasında radyo yayınına karışan bir konuşma ile hareketleri-

nin izlendiğine dair şüpheleri artar. Fakat şovu yöneten kimseler düşen spot lambasını hava sahasından geçen bir uçağın teknik arıza sebebiyle yüklerini boşaltmak zorunda kaldığı şeklinde vererek şüpheye alan bırakmazlar. Şüpheleri artan Truman, adadan başka bir yere gitmeye karar verir. Bu kararın arkasında keşif duygusu yatmakla beraber, âşık olduğu kızın sahte babası tarafından Fiji'ye gidecekleri söylenmesi etki etmiştir. Fiji'ye uçak bileti almaya gittiğinde duvardaki resimde "Sizin de başınıza gelebilir!" cümlesiyle yıldırım düşen bir uçak gösterilerek bir korkutma sağlamak istenmiş ama beklenen etkiyi yapamamıştır. Adadan gitmeye kararlı olan Truman ise her yolu dener ama bütün yollar yapımcılar tarafından tıkanarak önlenmeye çalışılır. Adadan sadece deniz yolu ile ayrılmak mümkündür artık. Fakat Truman'da deniz korkusu vardır, çünkü yönetmen tarafından küçükken babası sahte bir boğulma olayı ile ölü gösterilerek Truman'da bir su korkusu meydana getirilmiştir. Denilebilir ki simülasyon ve simulakrlar evreninde yapay ile gerçek birbirine karışmış, yapay olan da gerçekte var olan biçime dönüşmüştür. Seaheaven adasının dışındaki yerlerin çok tehlikeli olduğu, teröristlerin, hastalıkların ve vahşi hayvanların, sokak çetelerinin olduğu korkunç bir dünya olduğu Truman'a empoze edilmiştir.

Yönetmen ve sunucu arasında geçen son diyaloglarda ise Truman'ın hayatı ile Platon'un mağara alegorisinde anlattıkları arasında büyük bir benzerlik olduğu görülmektedir. Mağarada oturan "bizim gibi" insanlar gölgelerin rastgele düzenlerini gerçek zannederek izlerler. Günlük hayatta algılanan her şey, kanaatler hiçbir zaman gerçek olmayan yansımalar, yanılmalar, uydurmalar, şaşkınlıklar, kandırmacılar, yarışmalar dünyasında yaşamaktadır. Mağara alegorisinde geçen mağaranın dışındaki gerçek güneşi gördükten sonra tekrar geri mağaraya dönüp duvardaki yansımalara bakmaya başlayan insanın

gözleri yansımaları göremeyecek, diğerleriyle anlaşamayacak, onlarla aynı dili bile konuşamayacaktır. İşte bu yanılsamayı fark eden Truman da, Platon'un ikili evren yapısını bize hatırlatır. Şöyle ki, Truman'ın yaşadığı kasaba bir "Görünümler" kasabasıdır; Truman dışında, hiçbir şey gerçek değildir. O da görünümler âleminde yaşadığını, yani adeta bir mağaranın içinde olduğunu bilmemektedir. Bu kasabadaki her şey gerçek olmadıkları halde gerçekmiş gibi, var olmadıkları halde varmış gibi davranmaktadır. Platon'un "İnsanın kendini fethetmesi zaferlerin en büyüğüdür" dediğini hatırlatarak; Truman kendini sahte dünyada, yani mağarada, yani görünümler dünyasında olduğunu anladığı anda fetih yoluna girmiştir. Burada Sokrates'in "Hayattan uzaklaştığımız ölçüde gerçeğe yaklaşırız" sözü akla gelmektedir.

Truman, hayat sandığı simülas-

yon dünyasından gerçeğe varmak için çok korktuğu denize açılır ama burada da onu rahat bırakmayan yönetmen/tanrı Christof yapay fırtınalar çıkararak onu engellemek ister ama başarılı olmayınca Truman'a gökyüzünden seslenerek ikna etmeye çalışır. Çıkmaya çalıştığı dış dünyanın şu an yaşadığı dünyadan çok daha kötü bir yer olduğunu, ona mükemmel bir hayat sunduğunu dışarıda onu bekleyen çok tehlikeli şeyler olduğunu söyleyerek adeta bir tanrı gibi konuşur. Truman'ı kendisinden bile iyi tanıdığını söyleyen yönetmene Truman, "kafamın içine kamera yerleştiremedin" diyerek çok manidar bir cevap verir.

Burada Bertrand Russell'in "Dünyanın sorunu, akıllılar hep kuşku içindeyken aptalların küstahça kendilerinden emin olmalarıdır" sözü akla gelmektedir. Truman'ın akılcı bir biçimde kuşku duyması sahtekâr

yönetmenin ise kendinden emin olması gerçek dünyada da tekrar eden bir durumdur. Şüphesiz insan bilmediğinin değil merak ettiğinin peşine düşer. Truman kendisine çocukluğundan beri lanse ve dikte edilmeye çalışılan anti-kaşiflik ruhunu kabul etmemiş, kendisine adeta Platon'un eros'u gibi yol gösteren âşık olduğu kız sayesinde gerçek dünyaya adım atmaya çalışmıştır. Bütün bunları izleyen Televizyon seyircisi ise ilginç bir şekilde Truman'ın başarmasını istemektedir ki Truman sanal dünyadan çıktığı anda program bitecektir ama yine de başarmasını ister seyirci. Nihayet teknesi ile stüdyonun duvarına çarpan ama aynı zamanda gerçeğin de duvarına yaslanan Truman hafif bir tereddüt geçirir. Zira dış dünyayı hiç bilmemektedir ki; insan bilmediği şeylerden korkar ama bütün korkularına rağmen gerçek dünyaya adım atar.

RESSAM EMİNE BAYRAKTAR:

HER ŞEY BİR HAYALLE BAŞLAR, İNANÇLA BAŞARIYA ULAŞIR

|| RÖPORTAJ: SEDA ŞİŞMAN ||

"Her şey bir hayalle başlar, inançla başarıya ulaşır." ilkesiyle yola çıkarak, kişisel ve karma pek çok sergi ve fuar için eserlerimi hazırlayarak sanatseverlerle buluşma fırsatı buldum.

Emine Bayraktar'ı daha yakından tanımak isteriz. kimdir emine bayraktar?

İstanbul'da doğdum. Resme olan tutkum gençlik yıllarımda başladı ve modelistlik ile kumaş boyama gibi sanatsal dallarda adım atmaya başladım. Resim sanatı eğitimime 2011-2017 yılları arasında yetkin hocalar eşliğinde karakalem, guaj boya, yağlı boya, suluboya gibi farklı disiplinlerde çalışmalar yaparak devam ettim. Ayrıca 2015-2019 yılları arasında Üsküdar Türk İslam Sanatları İhtisas Okulu'nda tezhip alanında eğitim aldım. Daha sonra toz pastel çalışmalarına ağırlık vererek,

ünlü sanatçı Javad Soleimanpour'un atölyesinde eğitim aldım.

"Her şey bir hayalle başlar, inançla başarıya ulaşır." ilkesiyle yola çıkarak, kişisel ve karma pek çok sergi ve fuar için eserlerimi hazırlayarak sanatseverlerle buluşma fırsatı buldum. Aynı zamanda resim sanatına olan sevgimi paylaşma arzusuyla resim atölyesinde karakalem ve pastel dersleri vermekteyim. Pastel Society of Turkey Derneği'ne üyeyim ve sosyal sorumluluk projeleri, özellikle Sanatta Engel Yoktur Derneği gibi inisiyatiflere destek veriyorum. Evli ve iki çocuk annesiyim.

Hangi teknikler ve tarzlarla çalışıyorsunuz?

Şimdiye kadar birçok farklı tekniği denedim, karakalem, akrilik, yağlı boya gibi çalışmalar yaptım. Ancak son dört yıldır özellikle pastel çalışmalarına ağırlık veriyorum. Pastel çalışmalarımı sanatsal zımpara kâğıdı ve sana-

“ SANAT TERAPİSİ İLE ÇALIŞILIRKEN KİŞİ DİREKT MALZEME İLE TEMAS ETTİĞİ İÇİN BU SAVUNMA MEKANİZMALARI DEVRE DIŞI KALIR VE BAZEN İNSANLARIN KENDİSİNİN BİLE HATIRLAMADIĞI, HAFIZASININ DERİNLERİNE HAPSETTİĞİ DUYGU, DÜŞÜNCE, OLAY VE MESELELER BU ESNADA ORTAYA ÇIKAR. ”

yi tipi zımpara kâğıdı üzerinde gerçekleştiriyorum. Boya olarak tebeşir pastel ve pastel kalemleri kullanıyorum. Farklı olarak yayıcı dediğimiz bazı materyallerde kullanmaktayım.

Atölye açma fikri nasıl gelişti?

Sanatla uğraşmak uzun bir süredir benim için önemli bir tutkuydu. Evimde bir odayı atölye olarak kullanarak sanatıma başladım. Ancak bu süreçte öğrencilerin ilgisi artmaya başladı, bu nedenle atölye açma ihtiyacı doğdu. Ayrıca, kızım Mimar Sinan Güzel Sanatlar bölümünden mezun oldu ve profesyonel olarak bu alanda var olma amacıyla atölye açma fikrimizi gerçekleştirdik. Şu anda anne ve kız olarak aynı atölyeyi paylaşıyoruz ve eserlerimizi sergileyerek sanatseverlerin taleplerini karşılamayı düşünüyoruz.

Sizi resim sanatına en çok çeken şey ne oldu?

Resim sanatı benim için gençliğimden itibaren büyük bir tutku oldu. Farklı disiplinlerde, farklı hocalardan dersler alarak başladım ve bu süreçte karakalem, sulu boya, yağlı boya ve pastel resim tekniklerinde çalışmalar yaptım. Son dört yılda pastel tekniğiyle daha fazla ilgilendim ve bu tekniğe odaklandım. Son dönemdeki at temalı resimlerim, kişisel ve karma sergilerde büyük ilgi gördü.

Evet, eserlerinizde sıklıkla atlara rastlıyoruz, bunun nedeni nedir?

Atlar, benim için çok özel ve insanlar için yaratılmış harika hayvanlardır. Kur'an-ı Kerim'de de atlar hakkında çok vurgu yapılır, bu beni derinden etkiledi. Ayrıca, atları sev-

H
aktar

mem ve onları resmetmeyi istemem, bu ilgiyi daha da artırdı. İlk çizdiğim atlar, İstanbul Atlı Spor Kulübü yetkililerinin dikkatini çekti ve sergi açma teklifi aldım. Sergi hazırlıkları sırasında birçok atı çizmem gerekti ve bu atlar hem sanatseverler hem de otoriteler tarafından büyük beğeni topladı.

Yaklaşan bir sergi çalışmanız var mı?

Şu an için yoğun bir şekilde at temalı eserler üzerinde çalışıyorum. İstanbul Atlı Spor Kulübü'nden bir at sergisi teklifi aldık ve bu nedenle son bir yıldır atlarla ilgili eserler üretiyorum. Şubat ayında bu at sergisi gerçekleşecek. Ayrıca İstanbul'da ve yurt dışında yılsonuna kadar iki fuara daha katılacağım.

Atölyenize katılmak isteyenler için kriterleriniz var mı?

Özel bir kriter belirlemiyorum. Önemli olan, öğrenmeye ve resme olan tutkunun varlığıdır. Öğrencilerim arasında farklı yeteneklere sahip kişiler bulunuyor, bazıları hızlı gelişirken bazıları daha yavaş ilerler. Herkesin mükemmel eserler üret-

meye çalışmasını beklemem yanlıştır. Önemli olan, resim yaparken mutlu olmaları ve bu mutluluğun üretkenlikleriyle birleşmesidir.

Sanatla uğraşmak isteyenlere, özellikle resim yeteneği olan çocukların ebeveynlerine önerileriniz nelerdir?

Sanatla ilgilenmeye başlayanlara, "Çöp adam bile çizemem!" gibi düşüncelerle başlamamalarını öneririm. Herkesin farklı yeteneklere sahip olduğunu unutmamalıyız, bu yetenekleri keşfetmek önemlidir. Resim sanatı, göz, beyin ve el koordinasyonunu geliştirir, görsel dünyanızı zenginleştirir ve bakış açınızı değiştirir. Derinlikli bir güzellik algısıyla görmeyi öğretir ve iç dünyanızı zenginleştirir. Bu yolda ilerlemek isteyenler, özellikle karakalem eğitimi alarak başlayabilirler. Sonrasında, kendi ilgi alanlarına ve isteklerine uygun olarak diğer teknikleri öğrenmeye devam edebilirler. Yetenekleri olup olmadığına dair endişelenmemeliler, çünkü azim ve istekle öğrenilemeyecek hiçbir şey yoktur.

Eserleriniz diğer ressamların eserlerinden nasıl farklılaşıyor?

Eserlerim pastel teknikle yapılmış olmalarıyla diğer resim dallarından farklılık gösterir. Materyal ve teknik olarak da kendimi diğer resamlardan ayırırım. Boyaları bazen elimle, bazen peçete ile ve bazen yayıcılar gibi farklı araçlarla kâğıda işliyorum. Aynı zamanda, bazılarının göre daha gerçekçi çalışmalar yaparım. Son zamanlarda at temalı eserler üretmem, onları ayırt edici bir özellik haline getiriyor.

Dijital Sanat, gerçek sanatı öldürüyor mu sizce? Bu konuda ne düşünüyorsunuz?

Dijital sanat, özellikle gençler arasında popülerdir. Ancak ben gerçek sanatı daha değerli buluyorum. Dijital sanatın yapay zekâ ile üretilmeye başlanmasıyla büyük bir hız kazandı. Yapay zekânın ürettiği dijital eserler son derece etkileyici. Ancak el emeği ve göz nuru ile üretilen geleneksel sanat eserlerinin önemini koruyacağına inanıyorum. Sanat; duygu, düşünce ve kişisel ifadeyle ilgilidir. Bu nedenle insan eliyle üretilen eserlerin her zaman bir değeri olacaktır.

Adriyatik'in incisi

KARADAĞ

ÖZLEM
URGANCIOĞLU

Karadağ; Balkanların Adriyatik kıyısında, Avrupa'nın güney ucunda yer alan bir ülke. Adriyatik Denizi ve Hırvatistan(güneybatı), Bosna-Hersek (kuzeybatı),Sırbistan (kuzeydoğu), Kosova (doğu) ve Arnavutluk (güneydoğu) ile sınırlanmıştır. Türkiye'den uçakla 1 buçuk saatte gidilebilen hatta arabayla bile gidilebilen Karadağ, sessiz, sakin ve huzurlu bir ülke. Deniz, tarih ve doğa bakımından çok zengin bir yer. Çoğunlukla Avrupa dokusunda mekânlara sahip olsa bile Avrupa'dan çok daha uygun.

90 güne kadar vizesiz olan Karadağ; gezginler için yeni bir coğrafyanın kapılarını aralarken, kış aylarında mavi ve yeşilin, yaz aylarında ise hareketli bir yaz tatilinin imkânını sunuyor. Sizler için Karadağ'ın popüler rotaları Podgorica, Kotor, Tivat, Budva ve Cetinje'yi mercek altına aldım. Bununla birlikte Bar, Niksic ve Ulcinj de Karadağ'da görülebilecek şehirlerarasında yer alıyor.

Karadağ Gezilecek Yerler

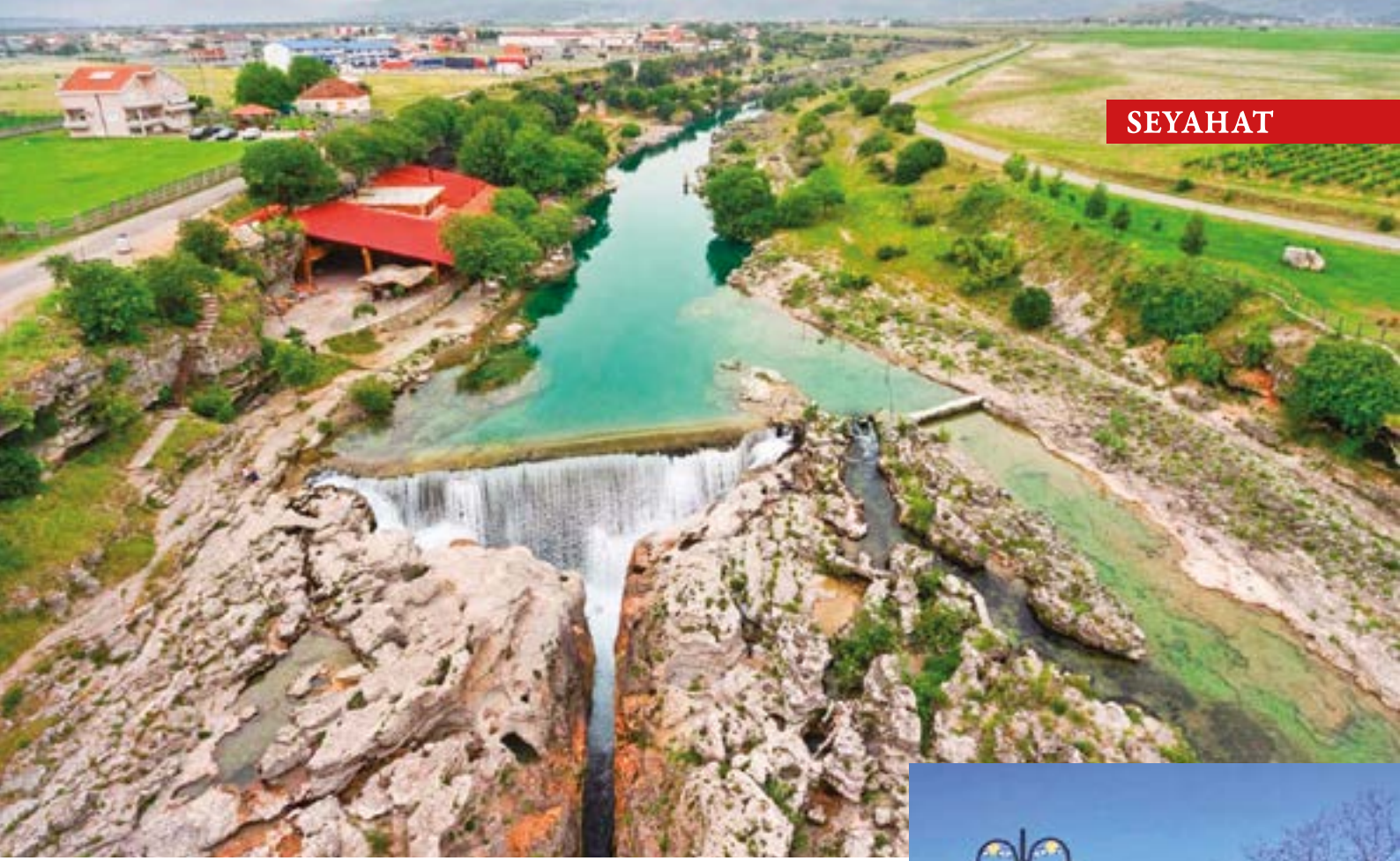
1-Budva

Budva Karadağ'ın 2. Büyük yerleşim yeri ve Budva şehri plajları ile popüler. Budva da Kotor gibi eski şehri, kale surları ve dar sokaklarıyla oldukça popüler ve fotoğraf meraklıları için çok özel ve güzel karelerin yakalanabileceği bir şehir. Eski şehrin dar sokakları güzel ve küçük kafelere açılırken, her mevsimde dalgaların sesleri de bu sokaklara eşlik ediyor.

Adriyatik'in en eski yerleşimlerinden biri olan Budva, günümüzde gezilecek eski şehir bölgesinden çok Adriyatik kıyısı boyunca uzanan plajları ile anılıyor. Yüzyıllar boyunca dalgaların hareketi ile şekillenen sahil şeridi, Budva'ya farklı özelliklerde birçok koy kazandırmış. Pırıl pırıl turkuaz kıyılar, dağ ve orman

manzarası ile çevrilen plajlar, Budva Rivierası olarak geçen bölgenin sevilmesindeki en önemli nedenler. Deniz keyfini doğayla birleştiren Budva Riverası, 35 km uzunluğundaki sahili ve birçok plajı ile Karadağ'da deniz tatilinin merkezi. Muhtemelen hepsini tek tek görme şansınız olmayacağı için biz en güzel Budva plajlarını listelemek istedik. Karadağ ve Budva rotanızı çıkarırken plajlara göz atmayı unutmayın; çünkü yüzmediğiniz bir Budva gezisi zaten düşünülemez! Budva sahilleri 21 kmyi bulan uzunlukları ve mavi bayraklı olmaları sebebiyle yaz aylarında oldukça fazla turist ağırlıyor. Becici, Petrovak, Slovenska, Ploje, Kamenovo, Mogren, Royal ve Jaz Beach Budva'nın meşhur sahillerinden birkaç tanesi. Plajların birçoğu ücretsiz olmasına karşın, tesislerinden yararlanabileceğiniz beach clublar da mevcut.

Budva'yı özellikli kılan bir yer ise zeytin ağaçlarıyla bezenmiş Otel adası "Sveti Stefan". Kara bağlantısı sonradan yapılan bu adacık daha sonra bir oteller zincirine kiralanması sonucunda yepyeni bir yüz kazanmakla birlikte, Prenses Margaret, Orson Welles ve Sofia Loren gibi ünlü isimleri ağırlamasıyla da ünlü. Ancak adaya giriş ücretli ve ada komple

otel haline getirildiği için ayrıntılı gezme şansınız olamıyor.

Karadağ Gezilecek Yerler listemizdeki Budva'da; Dans eden kız heykeli, Santa Marija in Punta Kilisesi, The Ancient Necropolis, Rustovo Manastırı da görülmesi gereken diğer yerler.

2-Podgorica

Podgorica Karadağ'ın başkenti ve aynı zamanda ülkenin en büyük şehri. Podgorica'nın denize kıyısı yok ancak havalimanı burada olduğu için bir şekilde yolunuz düşüyor. Havalimanından Podgorica şehir merkezine ulaşım oldukça kolay.

Şehirde yer yer komünizm döneminden kalan bir etki görebilirsiniz. Şehrin Stara Varos mahallesinde ise Osmanlı İmparatorluğu'nun bu toprakları terk ederken bırakmış olduğu mimariyi açıkça görmeniz mümkün.

Podgorica'da önemli mimari yapılardan ve görülmesi gereken yerlerden bir tanesi de "İsa'nın Dirilişi Katedrali". Yapı kısmen yeni olsa da Ortodoks mezhebi kiliselerinin sadelik anlayışına rağmen ihtişamı dikkat çekici.

Şehirde Hercegovačka Caddesi, Saat kulesi, Petrovic Sarayı, Ostrog Manastırı ve şehirden 10 dakikalık mesafe de bulunan yapay şelale Ci-

jevna: Niagara Şelalesi de görülecek yerler arasında.

3-Tivat

Sahilleri ve yaz eğlenceleri ile Balkanların Miami'si olarak anılan Karadağ'ın bu lakabı kazanmasında lüks liman kenti Tivat'ın katkısı göz ardı edilemez. Tivat oldukça uzun bir sahil şeridine sahip, şehir Podgorica'nın yaklaşık olarak 50 km uzağında.

"Karadağ Gezilecek Yerler Listesi"nde önemli bir yeri olan Tivat, Canadalı Milyarder Peter Munk tarafından inşa ettirilen, mega lüks yat marinası "Porto Montenegro" ile son derece popüler.

Karadağ geziniz sırasında Tivat'a uğrarsanız, uzun bir sahil yürüyüşü yapılabilir, ultra lüks markaların mağazalarına bir göz atabilirsiniz. Ayrıca sahil boyunca uzanan kafelelerin birinde kahve içebilir, marinaya gelen teknelere göz atabilirsiniz. Yaz aylarında gündüzleri lüks olan plaj işletmeleri akşamları ise eğlenceli partilere ev sahipliği yapıyor.

4-Kotor ve Perast

Karadağ Gezilecek Yerler Listesinde benim favori şehrim ise kesinlikle Kotor! Dağların ve denizin muhteşem bir manzara sunduğu Kotor, hem tarihi dokusu hem de manzarasıyla

Karadağ'da muhakkak görülmesi gereken yerler arasında.

Karadağ'ın belki de az nüfusa sahip olan şehirlerinden Kotor Unesco Dünya Kültür Mirası listesinde yer alıyor. Venedik mimarisinin benimsenmiş olduğu eski şehir kısmını ve Kotor Kalesi'nin tepesinden manzarayı gördüğünüzde neden bu listede olduğunu anlayacaksınız.

Kotor'da eski şehrin (Stari Grad) dar sokaklarında adeta Ortaçağ'da bir gezinti yapabilirsiniz. Ayrıca bu dar tarih kokan sokaklarda karşınıza çıkacak sürpriz küçük kafe ve restoranlarda değişik ve keyifli lezzetler tadabilir, bu eşsiz dokunun tadını doya doya çıkarabilir hem de hediyelik eşya satan küçük ve şirin dükkanlardan hediyeler bakabilirsiniz. Bununla birlikte Saat Kulesi, St. Nicolas Kilisesi, Napolyon Tiyatrosu'nu da listenize ekleyebilirsiniz.

Kotor'da konaklama şansımız olduğu için en lezzetli akşam yemek-

lerini de burada tatma fırsatımız oldu. Karadağ sahil kentlerinde, lokasyon olarak İtalya'nın karşı kıyısında yer almaları ve tarihi geçmişleri sebebiyle İtalyan Mutfağının leziz tatlarını tadabilirsiniz.

Kotor'a gitmişken Perast'ı görmeden dönmeyin. Kotor Old Town limandan günün pek çok saatinde kalkan gezi teknelerinden biriyle Perast'a ulaşmak mümkün. Kotor'un araba ile 15 dakika ilerisinde muhteşem bir Orta Çağ köyü olan ve UNESCO koruması altındaki Perast'ı size anlatmaya çalışacağım ama "Masalsı" ya da "Şairane" klişelerine sığsam da güzelliği ve insanda uyandırdığı hislerin karşısında kelimeler yetersiz kalıyor. O yüzden Karadağ seyahatinizde muhakkak vakit ayırılması gereken yerlerin başında geliyor.

Tüm Karadağ'ın en meşhur dört manzarasından ikisi burada:

1. Venedik Gotik mimarisi yapılarının oluşturduğu ikonik silüeti

2. Hemen önündeki iki şirin adası: Bunlardan biri bir manastır adası olan ve turistik ziyarete kapalı olan Sveti Djordje yani St. George Adası. İçinde sadece manastıra ait bir kilise ve çan kulesi var. Diğeri ise insan eliyle 600 yıl önce yapılmış olan Lady of the Rocks (Kayaların Leydisi). Onunda üzerinde bir kilise var ancak ziyarete açık. İlginç hikâyesi de şu şekilde aktarılıyor; Tamamen insan eliyle yapılmış olan Lady of the Rocks (Kayaların Leydisi) adası, bir kilise adası. Bu kilise şimdi bir müzeye dönüştürülmüş ve kesinlikle görmeye değer. Adanın yapıllık hikâyesi de tamamen dini nedenlere dayanıyor. 1452'de çıktığı seferden dönen bir denizci, şu an adanın olduğu yerdeki bir tepelik alanda bir Bakire Meryem ikonası bulmuş. Perast halkı o günden sonra seferden dönen denizciler için bu noktaya gelip taş atmaya başlamış. Haliyle bu taşlar zamanla birikmiş ve bir adacık meydana getirmiş.

5-Cetinje

Karadağ'ın en köklü kentlerinden biri olan Cetinje, 1482 senesinde resmen kurulmuştur. Kuruluşundan sonraki süreçte Petrovic Hanedanlığı'nın kalesi olan kent, 19. yüzyılın başlarından 1878 yılına dek Karadağ'ın ilk başkenti olmuştur.

Cetinje, Karadağ isminin ilham kaynağı olan Lovcen Dağı'na çok yakın bir mesafede bulunmaktadır. Karadağ'ın adeta bir gurur sembolü olan bu dağ, Stefan Milutin'in 1276 yılında kaleme aldığı Crna Gora yani Kara Dağ adlı tüzüğü'nün yayınlanmasının ardından ülkenin isminin belirlenmesinde rol oynamıştır.

Doğanın içerisinde kurulmuş olan Cetinje, yakınlarında yer alan birbirinden muhteşem bölgeler ile dikkat çekmektedir. Şehre giden ziyaretçilerin çoğu, sokakların Adriyatik Denizi'ne çıkmasından dolayı, kente oldukça yakın konumlarda bulunan diğer doğal güzelliklerden bir haber

olmaktadır. Fakat Cetinje'nin; batısında Boka Kotoska Körfezi, güneyinde Budva Rivierası, doğusunda Skadar Gölü Havzası ile Zeta Bjelopavlici Ovası, kuzeyindeyse Niksic Ovası ve Bijele Rudine bulunmaktadır.

Orta Çağ'dan bu yana bulunduğu bölgedeki en özel şehirlerden biri olan Cetinje, sınırları içerisinde barındırdığı klasik yapılar ile köklü tarihini gözler önüne sermektedir. Ziyaretçilerini kendine hayran bırakan yapılara sahip Cetinje'de görülmesi gereken ilk mekân Karadağ ve kent tarihi ile ilgili bilgileri bünyesinde sergileyen, Kale Kilisesi'dir. Dvorski Meydanı'nda tüm görkemiyle yer alan bu yapı, Crnojevic Manastırı adıyla da bilinmektedir. Bunun yanı sıra Zetski Dom Tiyatrosu, Biljarda Sarayı ve Kral Nicola Müzesi de kentte en çok ilgi gören tarihi yapılardır. Ayrıca, Lovcen Milli Parkı'nda yer alan Ivan Crnojevic Anıtı ile Lovcen Perisi gibi sanat harikalarının da mutlaka görülmesi gerekmektedir.

90 güne kadar vizesiz olan Karadağ; gezginler için yeni bir coğrafyanın kapılarını aralarken, **kış aylarında mavi ve yeşilin, yaz aylarında ise hareketli bir yaz tatilinin imkânını sunuyor.**

Sosyal Medya Neyimiz Olur?

Türkiye’de günde 7 saat 24 dakikamızı internette çevrim içi olarak geçiriyoruz ve nüfusumuzun %73,1’i aktif sosyal medya kullanıcısı.

BEYHAN AY KIRAN

Teknolojik gelişmeler hayatımızı birçok açıdan etkilemekte. Bugünkü yaşam şartlarımızı sadece on yıl öncesi ile karşılaştığımızda aradaki büyük farkı görmek mümkün. İnternet aracılığıyla önceleri saatlerimizi alan resmi işlemlerimizi çok kısa sürede hallede-

biliyor, bizzat gidemediğimiz şehirleri gezip sergileri ziyaret edebiliyor ve tanıdığımız/tanımadığımız birçok kişiyi görme, dinleme, onlarla iletişim kurma imkânına erişebiliyoruz. Bugün pek çok işimizi halledebildiğimiz gibi sosyalleşme ihtiyacımızı da yine internet vasıtasıyla giderebiliyoruz. Peki, 20-30 yıllık geçmişimizle hayatımızda önemli bir yer tutan ve kökleşen sosyal medya sadece sosyalleşme ihtiyacımıza mı hitap ediyor?

Arkadaşlık, sosyalleşme, iletişimi sağlama gibi amaçlarla doğan sosyal medya bugün çeşitli araçlarla hayatımızın içinde, hatta çoğu zaman merkezinde. Eskiden televizyonlar başköşeye kurulurken, bugün çoğu kişi için sosyal medyanın yer aldığını söylemek mümkün. Bunu akıllı telefonlarımızdaki ya da tabletlerimizdeki ekran kullanım sürelerimizi kontrol ederek görebiliriz. Bireysel kullanımımızın yanında ülke çapındaki

durumu görmemiz de önem arz ediyor. We Are Social 2023* raporuna göre Türkiye'de günde 7 saat 24 dakikamızı internette çevrim içi olarak geçiriyoruz ve nüfusumuzun %73,1'i aktif sosyal medya kullanıcısı. Sosyal medya kullanımımıza baktığımızda ise kullanıcı başına aylık ortalama 21 saat 24 dakika Instagram, 20 saat 54 dakika TikTok, 18 saat 30 dakika YouTube, 11 saat 54 dakika WhatsApp kullanıldığını görüyoruz. Bu araçlar-

dan birkaçını birlikte kullandığımızı düşünecek olursak ki çoğumuz için durum böyle, her ay yaklaşık 3-4 günümüzün sadece sosyal medya araçlarına gittiğini söyleyebiliriz. Neredeyse bir ayın 10'da biri... Amacım sadece bu saatlerin fazlalığına dikkat çekmek değil, bu saatlerin niteliğine odaklanmak istiyorum. Sizce de bu kadar vakit geçirdiğimiz platformların işleyişine ve işlevine biraz daha dikkatli bakmamız gerekmez mi?

Teknolojik gelişmelerden kaçınılmaz olarak sosyal medya da nasibini aldı. Artık daha ileri seviye cihazlara sahibiz, müthiş görüntü kalitelerinde içerikler üretiliyor ve/veya tüketiyoruz. Sosyal medya araçları da her geçen gün gelişiyor. On yıl önce kullandığımız kısıtlı paylaşım imkânı veren araçlar çok eskide kaldı. Artık her kullanıcı istediği an canlı yayın yapabilmekte, anbean paylaşım yapıp istediği her şeyi ulaşılabildiği herkese gösterebilmekte. Eskiden bir şeyi bu kadar büyük ölçüde duyurmak için gazetelere, radyolara, TV kanallarına ihtiyacımız olduğunu düşünürsek bugün bireysel olarak bu gücü elimizde tuttuğumuzu söyleyebiliriz. Sadece bu kadar mı? Yine biraz eskilere gittiğinizde politikacılar, yazarlar, sanatçılar dâhil tanınmış kişilere ulaşmanın

her kişinin kâr olmadığını görüyoruz. Çevreniz ve biraz da şansınız varsa birilerine ulaşabilir ve belki merakınızın bir kısmını anlatma lüksüne erişebilirsiniz. Bugün sosyal medya herkese bu kolaylığı ve erişim hakkını veriyor, birisine ulaşmak istediğinizde bunu birinci ağızdan iletme hakkınız var. Karşı tarafın iletinizi görmesi ve cevap vermesi her zaman söz konusu olmayabilir tabii ama bu fırsata sahip olmak kıymetli. Denemesi bedava! Gelelim bu fırsatın ehemmiyetine... Adımızı unutsak onu bile bulabileceğimiz internet ortamında artık hemen her şeyi yapabilme gücümüz varken bazı zor ve sıkıntılı zamanlarda 'Elimden bir şey gelmiyor ki...' cümlesine sığınmak oldukça anlamsız.

Elimizdeki gücü küçümsemeden önce tekraren düşünmekte fayda

var. Yıllardır, aylardır ve son olarak günlerdir zulmün zirveye çıkması ile içimizde bir yara olan Filistin için birçok kişi elinden bir şey gelmediğinden yakınıyor ve bu yakınmaya da sosyal medyada şahit oluyoruz. Sosyal medyanın bahsettiğimiz işlevlerini göz önünde bulundurunca elimizden birden fazla şey geleceği şüphesiz. Bu elimizden gelmediği iddia edilen eylemlere dair sadece iki öneri de bulunmak istiyorum. Birincisi: Tepki. Bir birey canlıysa, hayattaysa ve nefes alıyorsa bir tepkisi olmalı. Bunu tarafını belli etmek olarak da niteleyebiliriz. Yıllarca emek emek döşediğiniz evinizi elinizden alsalar, yaksalar, yıksalar ne dersiniz? Evden geçtim gözünüzün önünde kendi kızınızı, oğlunuzu, eşinizi yahut anne, babanızı katletseler ne yaparsınız? Tepkisiz duramazsınız

değil mi! O zaman internet çağında, sosyal medyanın ömrümüzün üçte birini kapladığı bu dönemde, mazlumun sesini duyurmak için bir adım atabiliriz. Bunu imkânı olan profesyonel içerikler hazırlayıp paylaşarak yapıyor zaten. İmkânı olmayanlar için bu hazırlanan içeriklerin beğenilmesi ve paylaşılması oldukça önemli. Çünkü ipleri elimizde olmayan bu platformlar da karşı oldukları görüşlerin sesini kısarak tepkisini gösteriyor. Hatta biz gündeme dair paylaşımlara dalmışken sık sık araya giren alakasız içerik önerileriyle algımızı dağıtıyor, dikkatimizi baktığımız yönden farklı yerlere çekmeye çalışıyor. Doğru yere bakmak ve tepkimizi ortaya koymaktan çekinmemek gerekli.

İkinci önerim ise boykotla alakalı. Deterjanları, kahveleri, yoğurtları, çikolataları boykot ediyoruz. Bu önemli ve gerekli ama yeterli mi? Sosyal medyada özellikle de en fazla kullandığımız platform olan Instagram'da sadece tanıdıklarımızı ya da haber kaynaklarını takip etmiyoruz. Yüz binlerce ya da milyonlarca kişi tarafından takip edilen, bir sebeple bizlerin de takip ettiği kişiler var: Okur, yazar, fotoğrafçı, aşçı, anne, baba vs. Adına influencer dediğimiz bu kişiler hesaplarında ne yapıyorlar dikkat ettiniz mi?

Siz belki gözünüz yaşlı, belki kalbiniz ağrılı, düşünmekten ve üzülmekten bitap düşmüşken sosyal medyada karşınıza çıkan yeni paylaşılmış açık büfe tabaklar, Adalarda Modalarda sefalar, doğum günü kutlamaları, cinsiyet partileri normal mi? Malum platformların engellemelerinin önüne geçmek için özellikle gündem harici paylaşım yapanlardan bahsetmiyorum. İnsanların hayatlarını yaşamaya devam etmeleri de değil meselemiz. Asıl sorun acıdan nemalanan, değerlerimizi sömüren, bizim üzerimizden kazanç sağlayıp bizim etkileşimlerimizle olduğu yere gelen kişilerin yanı başlarında yangın varken ellerindeki tanklar dolusu suyu içinde yüzmek için kullanmaları. Yangın büyürken elindeki suyu esirgeyenler sizce de boykotu hak etmiyor mu? Saatlerimizi, günlerimizi harcadığımız sosyal medyanın gücüne sırtına dayanmış kişilerin bu gücü nereye kullandıklarına ve sosyal medyada sosyalleşirken algımızın manipüle edilmemesine dikkat etmek gerek. Zira pirincin içindeki siyah taş er geç görülür, mesele beyaz taşı fark etmekte.

* <https://www.guvenliweb.org.tr/dokuman-detay/we-are-social-subat-2023-turkiye-raporu>

Zengin ve fakir arasındaki eşitsizliği, adaletsizliği bir yılan gibi büyüteceğiz koyunumuzda.

Bu uğurda sağlığımızı verip yerine eşyaları koyacağız.

Hayatımın Neşesi

ZÜLÜNÜN GÜNLÜĞÜ

Turuncu Ailem, sevgili okurlar merhaba. Zor günlerden geçiyoruz. Gazze hepimizin yüreğini dağlarken, para ve gücü elinde bulunduranlar, savaş çıgıllıkları atmaya başlamışken, gelecekte endişe duyan tarafımız son ses ruhumuzu sarıyorken, bir şeyler yaşama tutunma gücümüzü artırıyor, devam ediyoruz.

Bu köşe aslında sizin köşeniz. Dizilerin köşesi. Devam etmek için tutunduğunuz belki biraz neşe bulduğunuz hayatın köşesi. Bunu unutmadan, bir küçük nefeslik de olsa dinlenmenize vesile olacak bir dizi ile geldim yine karşınıza.

TRT dizilerini sever misiniz? Biraz mecburiyetten biraz da maruz kalmaktan sanırım, oradaki yapımları sık sık izlerim. Tabi vakit buldukça.

Hayatımın Neşesi. Şebnem Bözoklu'nun başrolünde olduğu, bir aile hikâyesi anlatmak istediğim. Şebnem Hanımı fragmanda görünce bu dizi izlenir dediğimi hatırlıyorum. Sonra tabi denk geldikçe izledim.

Neşe ailesinin bel kemiği bir anne. Çok çalışkan. Yapmayacağı şey yok neredeyse. Araba bile tamir ediyor. Ailesinden takdir görmediği için mutsuz. Bu her kadının derdi sanırım. O da kendini mutsuzlukla boğmak yerine başka bir yola başvuruyor, bıraktığı okuluna, gizlice dönüyor. Neşe okulunu yarıda bırakmış bir doktor aslında. Kurduğu aile için hayalinden vazgeçmiş; birçok kadının başına geldiği gibi. Görüyoruz ya hep, eğitilmiş kadınlar anne olduktan sonra özellikle, anneliği ve eş olmayı hayatlarında önceleyip, hayallerini yarıda bırakıyorlar. Öyle de olması isteniyor hep. Peki, Neşe gibi geri dönen kadınlar?

Neşe her şeyi başarabilirim diyerek çıkıyor yoluna. Evi, okulu, eşi tam bir çember içinde kalıyor. O çember bir süre rayında gidiyor ama sonrasında rayından çıkıyor ve hikâye o zaman başlıyor.

Okuluna döndüğünün öğrenilmesi, ailenin özellikle eşinin tepkisi... Sonra Neşe'nin okulunda yaşadıkları... Basit zannettiğimiz bir dizinin binbir türlü hikâyeyle sormamız gereken soruları önümüze çıkarması mı beklenen? Yoksa bizim onu nasıl anlamlandırdığımız mı beklenen?

Aile kurmak böyle bir düzen içinde başlı başına bir soru değil mi zaten?

Neşe'nin hikâyesi nereye kadar gider zaman gösterecek. Ama kadınların rollerini tartışma halimiz hiç bitmeyecek.

Size ilginç bir hatırlatma yaparak da bu yazıyı toparlayayım. Savaşın içinden gelen haberlere bir bakın. Kadınlar ve çocuklar ölüyor. Öyle korkuyorlar ki kadınlardan, önce onlara zarar veriyorlar. Aile içindeki korkakların kadınları hayallerinden vazgeçmeye zorlaması gibi. Bazı şeyler hiçbir zaman değişmiyor.

Sıcak, samimi, içten, bir akşam ayırmaya geçecek türden, hem sıradan hem de çokça sorduran yapımları severiz. En azından düşünmek için yine bir şeyler verirler.

Kadınların sevince yapamayacağı şey yoktur diye alıştıran zihniyet karşısında yaşasın Neşe'nin gücü. Yaşasın hayaller. Her şeyi de yaparız, hiçbir şey de yapmayız. Çok mu sert oldu böyle düşünmek?

Şahane arkadaşlarım size Filistin üzerine çok derin ve anlamlı yazılarla düşünecek birçok şey vereceklerdir eminim. Benim köşeme ulaştığınız zaman bir düşünün bakalım. Neşe gibi olmak mı, kalıba sıkışıp kalmak mı? Hayat hangisini önceliyor sizler için, konuşalım.

İyi kalın. Zor da olsa gülmeyi unutmayın.

Görüyoruz ya hep, eğitilmiş kadınlar anne olduktan sonra özellikle, anneliği ve eş olmayı hayatlarında önceleyip, hayallerini yarıda bırakıyorlar. Öyle de olması isteniyor hep. Peki, Neşe gibi geri dönen kadınlar?

BALKANLARDA BİR OSMANLI İNCİSİ:

BELGRADCIK

**BERNA
ÇAĞAN**

Belgradcık şehri günümüzde Vidin'e bağlı bir yer olup, Bulgaristan'ın kuzeybatısındadır ve Sırbistan sınırındadır. Belgradcık topraklarının yer aldığı Vidin bölgesi "Tuna Havzası Bulgaristan'ı" olarak adlandırılan üç bölgeden birisidir. Bu bölge hem birinci hem de ikinci Bulgar İmparatorluğunun merkezi olmuştur. Belgradcık'ın da bulunduğu topraklar, çevresi dik tepeler ile dağlardan inen Tuna nehrinin kollarının geçtiği ve kanyonların bulunduğu platolar üzerine kurulmuş olup, kaleleri ve küçük kentleri ile Orta Çağ Bulgaristan'ı kültürünün geliştiği yerlerdir. Bu yerler XII. ve XIV. yüzyıllar arasındaki dönemin güvensiz ortamını canlı bir şekilde gösteren tipik birer sığınak şehirleridir. Bunlar 500 yıl boyunca Osmanlı hâkimiyetinde sınır bölgesi olmuş ve kuzeyden gelen istilalara maruz kalmıştır.

Machiel Kiel, Belgradcık'ı "Osmanlı hâkimiyeti sırasında Türk yapılarının inşasıyla gelişimini sürdüren, karışık bir nüfusa sahip olmuş şehirler arasındadır." şeklinde tarif eder.

Günümüzde dünyaca ünlü kalınlıkları ve tarihi zenginliği, Magura Mağarası, Belgradcık Kalesi ve bu kalenin doğusundaki Latin Kalesi ile Belgradcık, Anadolu'da Kapadokya bölgesine benzeyen yapısıyla bir turizm merkezine dönüşmüş modern bir kasaba görünümündedir.

Bulgaristan'ın içinde bulunduğu coğrafyanın Osmanlı idaresine girmesi belli bir süreç içerisinde olmuştur. İlk olarak 1363'de Edirne'nin alınması ile başlayan fetih hareketlerinden sonra 1389'da Kosova ve 1393'de Tırnova kuşatmaları gerçekleştirilmiştir. Ancak Vidin ve civarı üç yıl sonra ele geçirilmiştir. Belgradcık, I. Murad döneminde, 1396 yılında gerçekleştirilen Niğbolu Zaferi'nden sonra Osmanlı devleti topraklarına (1396-1878) dâhil edilmiştir. Kayıtlarda, ilk olarak Vidin sancağına bağlı bir kale iken XV. yüzyılda Polomye'ye bağlı bir nahiye olmuştur. XVII. yüzyılda ise bir Türk ve Müslüman yerleşim merkezi olarak Belgradcık kalesinin dışına doğru genişlemiş ve XVIII. yüzyılda küçük bir kasaba halini almıştır. Osmanlı'nın fethinden sonra bölgede yoğun imar faaliyetleri başlamış olup, Türklerin iskân edilmesiyle mahalleler oluşturulmuş, bu mahalleler genellikle isimlerini mahallelerin merkezinde inşa edilen camilerden almıştır.

I. Murat'ın saltanatından itibaren Osmanlı devletinin bir vassalı olan Vidin Prensiği 1396'da gerçekleştirilen Niğbolu Zaferi'nden sonra Osmanlı hâkimiyetine girince Belgradcık kalesi yeniden inşa edilmiştir. Kale fethedildikten sonra nüfusta bir azalma görülmeyle beraber buralara göçmenler getirilmiştir. XV ve XVI. yüzyıllarda hazırlanan tahrir kayıtlarına göre bu bölgeye Anadolu'dan önemli sayıda göçler olduğu ifade edilmiştir.

Klasik bir Balkan-Osmanlı şehrinin özelliklerine sahip Vidin, 1396 ile 1878 yılları arasında önemli olaylara şahitlik etmiştir. Bu olaylar, Belgradcık'ın bu şehrin sınırları içerisinde yer almasından ötürü ayrıca önemlidir. XVI. yüzyılın ortasına kadar şehir ve etrafı Macar, Eflak ve Sırlara karşı

Osmanlı devletinin sınır sancağı olmuş; komşu devletlerce saldırıya uğramıştır

Romalılar tarafından inşa edilen Belgradcık kalesinin Osmanlı idaresine geçmesinden sonra Belgradcık şehri bu kale etrafında kurulmuştur. Osmanlı idaresindeki kale, devletin batı kısmını korumak ve Bulgarların ayaklanmalarını bastırmak amacıyla bir garnizon olarak hizmet görmüştür. Bulgaristan'ın kuzeybatısındaki Belgradcık kalesi, Osmanlı hâkimiyeti döneminde Bulgar Orta çağının küçük bir kalesinin harabeleri üzerine, XVII ve XVIII. yüzyıl Osmanlı topçuluk tahkimatına göre inşa edilmiştir. 1830'larda II. Mahmut'un emriyle oluşturulan Osmanlı-Sırp sınırını korumak amacıyla, kale, yeniden yaptırılmıştır. Dimana Trankova ve Anthony Georgieff'in yazdıkları eserde XIX. yüzyılın başında Sırp isyanı bölgedeki huzuru bozmuştur. Zira Belgradcık yarı-özerk durumdaki Sırbistan sınırına son derece yakındır. Osmanlı ise bu durum karşısında 1805'de Belgradcık'ı istihkâmlarla güçlendirmeye başlamış ve bu çalışmalar İtalyan mühendisler ve Fransız uzmanların gözetiminde 1837 yılına kadar devam etmiştir. Çalışmaların bitmesiyle beraber Belgradcık kalesi 12 metre yüksekliğindeki duvarlarıyla güçlü bir kale şeklini alarak modern topçu savaşları için uygun bir hale gelmiştir. Kalenin 1850'de Bulgar köylüleri tarafından; 1877-78 Osmanlı-Rus savaşında ise Rus askerleri tarafından kuşatıldığı belirtilmiştir. Daha sonraki yıllarda askeri önemi azalmıştır.

Belgradcık kalesinin batı ve doğu kapısı denilen iki kapısı bulunmaktaydı. Bunlardan birisi Vidin ve diğeri Niş kapısı olarak kayıtlara geçmiştir. Ayrıca birkaç tane daha küçük kapılar vardı. Bu kapılar insanların sabah-akşam girişi çıkışları için yapılmıştır.

Belgradcık kalesi Bulgaristan'daki en göz kamaştırıcı istihkâm alanıdır. İlk olarak Romalılar, Belgradcık kayalarının etkili askeri avantajlarının farkına varmışlar ve savunmanın merkezi olarak da en iri kayayı kullanmışlardır. Bu kale çok büyük

değildi ancak Tuna'dan Ege denizine kadar olan önemli bir yolun korunmasında etkili bir rol oynamıştır. Bulgarlar XIII. yüzyılda aynı alan üzerinde küçük bir kale inşa etmiş ve bu istihkâm Vidin'in savunmasında son derece etkili olmuştur. Kale, günümüzde, Osmanlı dönemi Bulgaristan'ının en iyi korunan kalelerinden biridir. Bulgaristan Tarih Anıtlar Kurumu tarafından restore edilmiştir ve yerel tarih müzesi olarak hizmet görmektedir.

Osmanlı döneminde yapılan camilerden Elhac Hüseyin Cami günümüze kadar ayakta kalmış bir diğer mimari eserdir. Daha önce başka bir caminin olduğu arazi üzerine kurulmuş olup 1750-51 arası dönemde inşa edilmiştir. Caminin ahşap oyma

tavanı Bulgar ve Türk üslupları ile bezenmiştir ve benzerleri içerisinde güzel bir örnektir. Bu tarz bir oyma tavan, o dönemki bölgenin kültürel yapısı hakkında da ipuçları vermektedir. Zira dağ kasabalarından Koprivštitsa, Zeravna, Kotel, Trjavna gibi yerleşimlerdeki Bulgar zenginlerinin evlerinde çokça kullanılmıştır. Bulgaristan'daki oyma ahşap tavanlı tek cami olan bu eser Belgradcık'daki en eski yapıdır. Bir diğer Osmanlı eser ise Yunus Çavuş Cami'dir. Ayrıca Belgradcık'da linyit kömürü madenleri bulunmakta olup, bölgenin bir diğer önemli zenginliğidir. Osmanlı devleti idaresi döneminde çizilen Belgradcık linyit kömürü madenleri haritası Başbakanlık Osmanlı Arşivleri kısmında görülebilir.

Hangi Vitamin ve Mineralin Neye Faydası Var?

Vitamin ihtiyacı kişinin yaşına, cinsiyetine, hastalığına, bünyesine veya özel durumuna göre değişebilir. Ancak belirli hastalıkları ve hassasiyetleri olan insanların belirli vitamin ve minerallere ihtiyaç duyduğu da bir gerçek.

Vitamin ve Minerallerin Faydaları

Vitamin ve mineraller sağlık için faydalıdır. Bazıları vücut tarafından

üretirken bazıları sadece dışarıdan alınabilir. Her vitamin ve mineralin faydası farklıdır. Vitamin içeren besinler tüketen kişilerin alacağı fayda da buna bağlı olarak değişkenlik gösterir. Aynı şekilde mineral içeren besinler de farklı faydalar sağlar. Diyabet hastalarında özellikle E, C ve B grubu vitaminlerinin olumlu etkileri vardır. Her gün taze sebze ve meyve, tahıl ve et grubundan tüketilirse yetersizlik oluşmaz. Özellikle her

öğünde C vitamin kaynağı besinlerin alınması gereklidir. B grubu vitaminlerin ise hap olarak alınması önerilir. E vitamini daha çok yeşil yapraklı bitkiler, yağlı tohumlar ve bunlardan elde edilen yağlar, fındık ve fıstık gibi sert kabuklu meyveler, tahıl taneleri ve kuru baklagillerde bulunur. C vitamini ise yeşil sebzeler, kuşburnu, turunçgiller, çilek ve domateste bulunur.

Diyabet Hastaları Hangi Besinleri Almamalı?

Şeker ve şekerli tatlıları (reçel, bal, pekmez, çikolata, kurabiye, kek ve pastalar)

Tereyağı, margarin, iç yağı, kaymak, krema

Salam, sosis, sucuk, pastırma
Sakatatlar (karaciğer, beyin, dalak, işkembe vb.)

Kızartılmış ve kavrulmuş besinler
İçeriğini bilmediğiniz hazır gıdalar

Selenyum Kullanımı Kalp Krizi Riskini Azaltabilir

Selenyumun vücudumuza sağladığı faydalar:

En önemli faydası güçlü antioksidan oluşudur.

Serbest radikallerle savaşır. Hastalıklardan özellikle kanser ve kalp hastalıklarından korur.

Guatr hastalığında gerekli mineraldir. Eksikliğinde tiroit salgılamada düzensizlik olur.

Özellikle kanın pıhtılaşmasını azaltır ve inme olayı, kalp krizi riskini azaltır.

İyi huylu kolesterol ve kötü huylu kolesterolü dengeler.

Vücuttaki atıkları atmaya yardımcı olur.

Magnezyumun vücudumuza sağladığı faydalar:

En önemli etkisi anti-stres etkidir. Bu yüzden vücudu rahatlatır, migren gibi şiddetli baş ağrılarının tedavisinde magnezyumdan faydalanılır.

Kalp sağlığı için çarpıntı ve kalp ritim bozukluklarında faydalanılır.

Kas sağlığı için oldukça önemlidir. Eksikliğinde kaslarda kramplar görülür.

Fazla kahve, çay, stres ve bazı ilaçlar magnezyum eksikliğine yol açar.

Demirin vücudumuza sağladığı faydalar:

Demirin vücudumuzda en çok bulunduğu yer kanın kırmızı hücreleridir. Kanın kırmızı hücrelerinin yapılmasında önemli yapı taşıdır.

Demir eksikliği, ülkemizde de sık rastlanan kansızlık anemisine sebep olur.

Özellikle çocuklarda annenin hamilelik döneminde demir eksikliği zeka gelişimini olumsuz etkiler.

1 yaşından önce inek sütünün kullanılması emilimi bozar ve kansızlık sebebidir.

Yine çocuklarda demir eksikliği huzursuzluk, zeka düzeyinde gerilik, motivasyon, vücut direnci düşmesi, iştahsızlık sebebidir.

Kalsiyumun vücudumuza sağladığı faydalar:

Kalsiyumun en önemli faydası kemik yapımı ve diş yapımıdır.

Kalsiyum ihtiyacı anne karnında başlar. Cenin çok fazla kalsiyum aldığı için kalsiyum alımı eksikse annede bazı problemler yaratabilir. Eğer az almışsa vücutta zararlı maddeler çok fazla birikir.

Kemik erimesi riski yüksek, menopoz dönemi kadınlar ve büyüme çağındaki çocuklar kalsiyum alımına önem göstermeli.

Kükürt Beyin Sağlığını Destekler
Kükürt, vücudun oksijen dengesini ve bağışıklık sistemini koruyarak, beyin fonksiyonlarının çalışmasını destekleyen bir mineraldir. Ayrıca B vitaminlerinin kullanılmasına yardımcı olan kükürt, bazı zararlı bakteriler üzerinde yok edici etkiye de sahiptir. Kalp-damar hastalıkları riskini de düşüren kükürt; havuç, soğan, sarımsak, kereviz, turp, lahana, ıspanak, muz, maydanoz, marul, patatesin yanı sıra kırmızı et,

tavuk, balık ve yumurtada bulunur.

Bağışıklık Sistemini Güçlendiren Vitaminler

Vücut direnç sistemini destekleyecek öneriler:

A vitamini yumurtanın sarısı, ciğer ve yeşil yapraklı sebzelerde bulunur. İhmal etmeyin.

C vitamini tüketirken meyve suyunu sıkıp, bir saat sürahide bekletirseniz faydası kalmaz.

Sebzeleri birçok parçaya bölüp, ağzı açık pişirmek, saatlerce yıkamak vitamin kaybına neden olur.

E vitamini kuru baklagil, yağ, fındık, fıstık gibi besinlerde bulunur. E vitamini kalbi korur, zararlı bileşenlerin vücuttan atılmasına yardımcı olur.

Selenyum deniz ürünlerinde ve hayvansal gıdalarda bol bulunur.

Güneşli günlerde biraz dışarı

Özellikle çocuklarda annenin hamilelik döneminde demir eksikliği zeka gelişimini olumsuz etkiler. 1 yaşından önce inek sütünün kullanılması **emilimi bozar ve kansızlık sebebidir. Yine çocuklarda demir eksikliği huzursuzluk, zeka düzeyinde gerilik, motivasyon, vücut direnci düşmesi, iştahsızlık sebebidir.**

çıkmaq, yürüyüş yapmak D vitamini almaya yarar.

Balık omega 3 kaynağıdır. Haftada iki defa ızgara balık tüketmek kilo dengesini sağlar.

Et ve sütte bulunan çinko büyüme, gelişme, doku onarımında ve bağışıklık sistemi üzerinde önemli bir mineraldir.

Değişen Havalarda Hangi Vitamin Kullanılmalı?

Sık değişen hava koşullarında, özellikle mevsim değişikliği sürecinde soğuk algınlığı, üst solunum yolu enfeksiyonları ve komplikasyonları, sinüzit, bronşit gibi hastalıklar sıklıkla görülür. Bu dönemlerde vücut direncini yüksek tutmak gerekir. Doktor kontrolünde alınan vitaminler bağışıklığı güçlendirebilir. Bilinçsiz kullanım ise istenmeyen sonuçlara neden olabilir.

C vitamini, B vitamini ve minareleri mevsim değişikliği zamanlarında kullanmak vücut direncini artırır ve komplikasyonlara karşı vücudu korur.

Kış aylarında güneşin az görüldüğü dönemlerde ise kalsiyum ve D vitamini takviyesi gereklidir.

Fazla Alınan Vitaminlerin Zararları

Gereksiz yere alınan vitaminler çok ciddi sağlık sorunlarına neden olabilir. Bilinçsiz alınan vitaminler; kalp ve böbrek hastalıklarına, kabızlığa, kramplara, ciltte koyulaşmalara, pullanmaya, kafa içi basıncın artmasına, şiddetli baş ağrısına, görme problemlerine, kanda pıhtılaşmaya varan çok ciddi sağlık sorunlarına neden olur.

Vitaminlerin suda eriyen ve yağda eriyen vitaminler olmak üzere iki gruba ayrılır. B ve C vitaminlerinin suda eriyebileceği için vücudumuzda depo edilmesinin söz konusu olmadığını, bu nedenle eksiklikleri yağda eriyen vitaminlere göre daha sık görülür. Fazla tüketilmeleri vücutta birikim yapmadığı için çoğu zaman sorun oluşturmaz. Yağda eriyen vitaminler (A, D, E, K vitaminleri) fazla alındığında vücutta birikir ve kontrolsüz kullanıldığı zaman 'hipervitaminoz' denilen vitamin fazlalığına yol açar. Vitamin eksikliği kadar fazlalığı da bir sağlık sorunu haline dönüşür. Sağlıklı beslenmenin vitamin alımı için yeterlidir. Ek vitamin ihtiyacı ise doktor kontrolünde olmalıdır.

Vitamin ihtiyacını karşılamanın en doğru yolu dengeli beslenmek

Vitaminlerin çoğu bitkisel ve hayvansal besinlerde bulunur. Karbonhidrat, yağ, protein gibi ana besin öğeleri ile yeterli miktarda yapılan dengeli beslenmede vücudun günlük vitamin ihtiyacı karşılanır. Ancak çeşitli fizyolojik (Gebelik, spor, gelişme çağı gibi), patolojik (At-eş, ishal, travma...vs) durumlar, çevresel faktörler (İklim, coğrafi bölge) ve ilaç tedavileri vitamin gereksinimini artırabilir.

Eğitim seviyesi vitamin kullanımını etkiliyor

Vitamin kullanımının kadınlar, yaşlılar, gelir düzeyi yüksek olanlar, iyi eğitilmişler, sigara içmeyenler (özellikle eski içiciler), çok fazla içki içmeyenler ve iyi beslenmenin hastalıklara iyi geleceğine inananlarda daha yaygın olduğu bilinmektedir.

Fazla vitamin tüketilmesinin yarattığı hastalıklar!

A vitamini fazlalığı; daha çok baş dönmesi, çift görme, baş ağrısı, kasılma nöbetleri, dudaklar ve avuç içlerinin soyulması, şiddetli kusma, kafa içi basıncı artışı şeklinde belirti verir ve bu belirtiler kullanımdan 6 saat sonra ortaya çıkar. A vitamini zehirlenmesi de diyebileceğimiz kronik toksisite ise günde 15mg dozda 3 aydan uzun süre kullanıldığında gelişir. Bu durumda ise kişilerde kuru cilt, kusma, kellik, kemik ağrıları, kalsiyum yükselmeleri, lenf bezlerinde büyüme, kan yağlarında yükselme, regl olamama, yalancı beyin tümörü belirtileri, sinirlilik, huzursuzluk, kansızlık görülebilir.

Yaşlılar A vitamini zehirlenmelerine daha duyarlı

Gebe kadınlara yüksek doz A vitamini verildiğinde düşükklere, bebekte kalp ve kafa anomalilerine rastlanabilir. Gebelikte, günlük A vitamini dozu belirli bir seviyeyi aşılmamalıdır. Yaşlılar, alkolikler,

karaciğer hastalığı olanlar vitamin A zehirlenmesine daha duyarlıdır. Klinik çalışmalarda akciğer kanseri gelişme riski olan kişilerde (ailesinde olması, sigara içmesi, kanserojen maddeye maruziyet gibi) yüksek doz beta karoten alımının kansere yakalanma riskini artırdığını ortaya koymuştur.

B vitamini fazlalığı; genellikle zehirlenmeye sebep olmaz. Ancak çok yüksek dozlarda alınırsa zehirlenme görülebilir. Belirtileri, hissizlik, yürüyememe, cilt rahatsızlıkları, gözlerde ışık hassasiyeti, uykusuzluk, bitkinlik, baş ağrısı, çarpıntı, ishal şeklinde görülebilir.

C vitamini fazlalığı; 2 gramdan fazla alındığında karın ağrısı, bulantı ve kusma şeklinde kendini gösterir. Uzun süreli ve yüksek doz kullanımının böbrek taşı oluşturabileceğinden korkulur. Bir diğer olası yan etkisi demir preparatı kullanan hastalarda demir yüklenmesine neden olmasıdır. 1 gramın üzerinde alımlarda, idrardan bakılan şeker ölçümlerini bozar. Ayrıca bazı enzim eksikliği olan hastalarda kan hücrelerinin yıkımına neden olabilir.

D vitamini fazlalığı; kanda kalsiyum yükselmesine, böbrek hastalıklarına, damar sorunlarına, böbrek taşlarına neden olabilir. D vitamini toksisitesinin yani zehirlenmesinin nedeni olduğu böbrek yetmezliği ya da kalp yetmezliği sonucu ölüm dahi ortaya çıkabilir. Toksikite günde 10000IU in birkaç ay boyunca alınmasıyla ortaya çıkar. Erken toksisite belirtileri kemik ağrısı, kabızlık, sersemlik hali, ağız kuruluğu, sürekli baş ağrısı, artmış susuzluk, iştahsızlık, düzensiz kalp atışı, kas ağrısı, ağızda metalik tat, bulantı, kusma şeklindedir. Kronik toksisite kemik ağrısı, idrarda bulanıklık, gözlerde kızarma, cinsel isteksizlik, gözlerin ışığa hassasiyetinde artma, ciltte kaşıntı, bulantı, kusma, şiddetli mide ağrısı,

psikiyatrik problemlerle kendini belli edebilir.

E vitamini fazlalığı; kanın pıhtılaşmasını önler. Özellikle kan sulandırıcı ilaç kullanan hastalara önerilmez. 1 gramın üzerindeki dozlarda bulantı, gazlanma ve ishal yapabildiği bildirilmiştir.

F vitamini fazlalığı; vücutta ki yaraların geç iyileşmesine ve yorgunluk hissedilmesine sebep olabilir.

K vitamini fazlalığı; kanın pıhtılaşmasında ve yıkılmasında problemler yaratabilir.

B6 vitamini fazlalığı; da ayaklarda uyuşma ve ellerde his kaybına neden olabilir.

Sonuç olarak "Vitamin bu, ilaç değil ki ortada doktorluk bir durum yok" demek doğru değildir. Vitamin takviyesi yapmadan önce mutlaka doktora danışılması gerekir.

Buzluk Böreği

*Acıdan
Tatlıya*

NURİYE
ATASEVEN

n ataseven69@gmail.com

Bu ay tarif vermek kolay olmadı. Hayat bir şekilde devam ediyor. Bizden istenen zaten hayatın devam etmediğini göstermemiz. Bu arzuya inat yaşıyoruz. Bu ay sizler için hem

çay yanına lezzetli ve geleneksel bir kurabiye hem de buzluklarımızda saklayarak pratik bir kullanım imkânı olan börek tarifleri hazırladım. Afiyet, güç ve kuvvet olsun.

MALZEMELER:

5 adet yufka
Yarım kalıp peynir
Maydanoz

$\frac{3}{4}$ çay bardağı sıvıyağ

Sosu için:
1 yumurta sarısı
Susam

HAZIRLANIŞI:

Yufkayı tezgâha serin. Her tarafını fırça yardımıyla yağlayın. Yufkayı ikiye katlayın. 6 parçaya bölün. Uç kısmına peynirli harçtan koyup tek tek sarın. Bütün yufkalar bitine kadar aynı işlemi uygulayın. Buzdolabı poşetlerine ya da bir kaba koyarak, üzerlerini poşetle kapatarak buzluğa kaldırın. Kullanılacağı zaman börekleri soda ve sıvıyağ karışımının içine koyun, 1 dk kadar bekletin. Sonrasında tepsiye dizin. Üzerlerine yumurta sarısı sürüp susam serpin. 180 derecede, önceden ısıtılmış fırında 30 dk pişirin. Çıtır çıtır börekleriniz hazır. Afiyet olsun.

Üzümlü Cevizli Kurabiye**MALZEMELER:**

150 gr yumuşak tereyağı
Yarım çay bardağı sıvı yağ
1 çay bardağı şeker
2 yumurta (1'inin sarısı üzerine)

1 limon kabuğu rendesi

Yarım paket kabartma tozu

2,5-3 su bardağı un

Yarım su bardağı kuş üzümü

Yarım su bardağı iri doğranmış ceviz

HAZIRLANIŞI:

Yağları, yumurtayı ve şekerini çırpma teliyle karıştırılın. Unu, limon kabuğunu ve kabartma tozunu ekleyip yumuşak bir hamur hazırlayalım. Üzüm ve ceviz ekleyip biraz daha yoğurduktan sonra hamuru iki parçaya bölelim. Servis tabağı büyüklüğünde merdaneyle açalım. Hamuru katlayıp uzun rulo şekline getirelim. Bıçakla verev kesip tepsiye dizelim, ikinci hamuru da aynı şekilde hazırlayıp üstlerine yumurta sarısı sürerek çatalla çizelim. 180 derecelik fırında 25-30 dk pişirelim. Afiyet olsun.

**DOĞRU
TARAFSIZ
GÜVENİLİR
HIZLI HABERİN
TEK ADRESİ...**

**yenikapı
haber**

www.yenikapıhaber.com

turuncu
MEDYA GRUBU

DAHA FAZLA TATİL, DAHA FAZLA MİL!

Turkish Airlines Holidays, uçuş ve konaklamayı bir araya getirerek avantajlı tatil paketleri sunuyor. Hem daha uygun fiyatlarla tatil yapabilir hem de mil kazanabilirsiniz.

Daha fazla bilgi için: turkishairlinesholidays.com

TURKISH AIRLINES
HOLIDAYS

Evde internet almanın tam zamanı

Evde İnternete Giriş kampanyasına gelin,
limitsiz internetin keyfini çıkarın.

50
Mbps

35
Mbps

24
Mbps

16
Mbps

279
TL'den
başlayan
fiyatlar

24 ay
fiyat
garantisi

TÜRKİYE'NİN
FİBER
GÜCÜ

WiFi
CERTIFIED

Türk Telekom
Değerli Hissettirir

İlk kez abonelik yaptırılanlara, 24 ay süzünüze,
İlk 12 ay ve sonraki 12 ay fiyatlar farklıdır. 279 TL 16 Mbps hızda ilk 12 ay geçerlidir.
Yalnızca internet hizmetinde geçerli olup hızlar değişiklik gösterebilir.

31.12.2023'e kadar bireysel aboneler yararlanabilir. Erişim türleri ve hızlara göre fiyatlar değişmektedir.
Modem ücreti ayrıca alınır. Hızlar, bağlantı yeri ve cihaz gibi unsurlara bağlı olarak değişebilir. Damga vergisi
alınır. İhalede cayma bedeli yanıtılır. Taahhüt bitiminde güncel fiyatlar uygulanır. Evde internet hizmetleri
TTNET A.Ş tarafından Türk Telekom altyapısı ile sunulmaktadır. Türk Telekom® markası, Türk Telekom
Grubu'nun ortak markasıdır. Ayrıntılar: www.turktelekom.com.tr ve 444 1 444